

ارکان حربیہ عمومیہ
تاریخ حرب کلیانی

محاربات جدیدہ عثمانیہ
دردنچی طاقم - ایکچی سرہ . آ

جهان حربنده
عثمانلی حرکاتی تاریخچه سی

جزؤ - ۱

چناق قلعه محارباتی

درسماعت - مطبعہ عسکریہ

۱۳۳۸

چناق قلمه محارباتی تاریخچه‌سی

مطابق صواب و مردی

صحیفه	سطر	خطا	صواب
۲	۱۴	صره لرنده کی	صره لرنده کی
۲	۲۰	مقداننه	مقدراتنه
۴	۱۶	غلبه	غلبه
۵	۱۷	غیر مساعده	غیر مساعد
۶	۱۰	میر آلائی	قائم مقام
۷	۹	عبی	عینی
۸	۱۸	ا بریجه	ا بریجه
۱۹	۱۴	و دیک کی کوی ،	و دیک کی کوی ،
۱۹	۱۴	و وقوری چشمه ،	و وقوری چشمه ،
۲۱	۸	حلب	حلب
۲۲	۲۴	۲۶ آلائی	۲۶ . آلائی
۲۳	۲۵	آقشامه سوردیکی	آقشامه قدر سوردیکی
۲۴	۲۵	صبغین دره	زینین دره
۲۹	۲۴	ما کنه لی آتشلرندن	ما کنه لی تئشک آتشلرندن
۳۰	۹	۲۲ ، ۲۴ مایس	۲۲ : ۲۴ مایس
۳۶	۱۷	قیابیه	قیابیه
۳۷	۲۵	قیابیه	قیابیه
۳۹	۱	قیابیه	قیابیه
۳۹	۲۲	ترییات	ترییات
۴۲	۱۰	قیابیه	قیابیه
۴۶	۲۴	قیابیه	قیابیه
۴۸	۱۰	۲۶ تموز	۲۶ / ۲۷ تموز
۶۰	۲۶	طوغریدن طوغری	طوغریدن طوغری به

« جهان حربنده عثمانلی حرکاتی تاریخچه سی ، فهرستی »

صفحه

۱	----- مقدمه
۲	----- حرب عمومی به تقدم ایدن سیاست عمومی به بر نظر
۳	----- اسباب حرب
۴	----- حرب عمومی به صورت دخولن

برنجی جزؤ

چناق قلمه محارباتی :

۸	----- بوغاز حقنده طوبوغرافیک معلومات
۹	----- بوغازک ترتیبات تدافیه سی و طرز اکالی
۱۱	----- بوغازک دول استلافیه دو نایمسی طرفدن بحر آذور لایمسی وانکلیر لک استحضاراتی

برنجی قسم :

۱۳	----- مدخل استحکاماتک تخریبی و محاربات بحریه
۱۵	----- برنجی قسم حقنده مطالعه

ایکنجی قسم :

۱۹	----- چناق قلمه بوغازینک بر آذور لایمسی
۲۱	----- اخراج حرکاتی و محاربات بریه
۳۶	----- ایکنجی قسم حقنده مطالعات

اوچنجی قسم :

۴۲	----- آنا فارطه اخراجی ، جونق بایری ، آزی برونی و سد البحر محارباتی
۵۱	----- چناق قلمه نک تخلیه سی
۵۲	----- چناق قلمه موفقیتی نه به مال اولدی ؟
۵۴	----- اوچنجی قسم حقنده مطالعات
۵۸	----- چناق قلمه هجوم و مدافعه سی حقنده عمومی مطالعات

چناق قلعه محارباتی تاریخچه‌سی

خطار صواب جهردی

صوبه	سطر	خطا	صواب
۲	۱۴	صره لرزده کی	صره لرده کی
۲	۲۰	مقدانه	مقدراته
۴	۱۶	غلبه	غلبه
۵	۱۷	غیر مساعده	غیر مساعد
۶	۱۰	میر آلی	قائم مقام
۷	۹	عجبی	عجبی
۸	۱۸	ایرجه	ایرجه
۱۹	۱۴	و و یکی کوی ،	و و یکی کوی ،
۱۹	۱۴	و و قوری چشمه ،	و و قوری چشمه ،
۲۱	۸	حلب	حلب
۲۲	۲۴	۲۶ آلی	۲۶ آلی
۲۳	۲۵	آشامه سور دیکی	آشامه قدر سور دیکی
۲۴	۲۵	صیفین دره	زینین دره
۲۹	۲۴	ما کنهلی آشنردن	ما کنهلی قنق آشنردن
۳۰	۹	۲۴ ، ۲۴ مریس	۲۴ : ۲۴ مریس
۳۶	۱۷	قربیه	قربیه
۳۷	۲۵	قربیه	قربیه
۳۹	۱	قربیه	قربیه
۴۵	۲۲	ترجیت	ترجیت
۴۶	۱۰	قربیه	قربیه
۴۷	۲۴	قربیه	قربیه
۴۸	۱۰	قربیه	قربیه
۴۹	۲۰	صو عمر مر صو عمری	صو عمر مر صو عمری

• جهان حربنده عثمانلی حرکاتی تاریخچه سی ، فهرستی

صفحه

۱	----- مقدمه
۲	----- حرب عمومی به تقدم ایدن سیاست عمومی به بر نظر
۳	----- اسباب حرب
۴	----- حرب عمومی به صورت دخولز

برنجی جزؤ

چناق قلمه محارباتی :

۸	----- بوغاز حقنده طوبوغرافیک معلومات
۹	----- بوغازک ترتیبات تدافیه سی و طرز اکالی
۱۱	----- بوغازک دول استلافیه دو نانامسی طرقدن بحر آذور لانس و انکلیز لک استحضاراتی

برنجی قسم :

۱۳	----- مدخل استحکاماتنک تخریبی و محاربات بحریه
۱۵	----- برنجی قسم حقنده مطالعه

ایکنجی قسم :

۱۹	----- چناق قلمه بوغازینک بر آ زور لانس
۲۱	----- اخراج حرکاتی و محاربات بریه
۳۶	----- ایکنجی قسم حقنده مطالعات

اوچنجی قسم :

۴۲	----- آنا فارطه اخراجی ، جونق بایری ، آری برونی و سد البحر محارباتی
۵۱	----- چناق قلمه نک تخلیه سی
۵۲	----- چناق قلمه موفقیتی نه به مال اولدی ؟
۵۴	----- اوچنجی قسم حقنده مطالعات
۵۸	----- چناق قلمه هجوم و مدانمه سی حقنده عمومی مطالعات

ملفونات

خريطة وقروكلر

- ۱ — چناق قلعه بوغازی و کلیبولی یارم اطه سنک عمومی خریطه سیله شمال ، جنوب و آنافارطه غروپلری منطقه حربیه لرینی محتوی خریطه .
- ۲ — چناق قلعه بوغازی مدافعه بطریه لرینک مواضعی ، طور بیل خط لرینی و طور - پیدولرک کبیجه وضعیتینی مین قروکی .
- ۳ — ۱۲ نیسان ۳۳۱ وضعیتی .
- ۴ — ۱ تموز ۳۳۱ وضعیتی .
- ۵ — ۲۴ تموز ۳۳۱ وضعیتی .
- ۶ — ۶ اغستوس ۳۳۱ وضعیتی .

جهان حربنده عثمانلی حرکاتی

تاریخچه‌سی

مقدمه

«سن» نهری منصبدن «پو» منصبه و حتی جزایر حدودینه و «فلاند» کورفزدن «ده‌نیر» منصبه موصول ایکی خط مستقیم آراسنده کی منطقه‌ایله «بحر حر» ک جنوب ساحلندن «بصره» کورفزه قدر تمدید ایدیه‌جک بر خطک غربنده کی خطه وسیعه حرب عمومی وارالحرب بریسی تشکیل ایدر .

عرق و مذهبلی مختلف میدونلرجه کتله بشر ، ایشه بوکنیش ساحده دوت کسورنه بربریه چارپشمش ، عصرلر سورن مساعی‌ایله وجوده کتیردکلی معموره‌لری‌ینه کندی اللریله تخریب و بو اغورده حوصله‌سوز قائلر آقیتمشلردر .

اعصار و انوارک حاضرلادینی احتراصات و اقتصادی استرقابات بومبایی بو سنه سرایدن آتیلان بر قورشونله بردنبره پارلادی و تاریخ بشریتک ، خلقتدن بری بر مثلی قید ایتمدیکی بر جدال عمومی‌یه سبب اولدی .

دور استیلاسدن بو کونه قدر کچن تقریباً دوت عصرلق بر زمان ظرفنده موجودیت. ملیمنه متوجه سوء قصدلرله متبادیاً بوغوشان عثمانلی اردوسنک مشروطیتی متعاقب سنه‌لرده ده‌ها هنوز بروقفه حضور و تکامل کچیرمه‌دن ایستالیا و بالقان حربلرنی کره‌ا قبولی نه‌درجه نابموسم و حتی مضر ایدیه‌ینه عینی ذهنیت ییشندن . وقتسز و لزومسز بر استعجال‌ایله حرب عمومی‌یه دخولی‌ده - هر نه صورتله تأویل ایدیلیرسه ایدلسون - یینه مضر و وضعیت. عمومی‌یه سیاسی‌نه غیر مطابق ایدی .

بدایت مشروطیه قدر ، اعلان حرب کبی ملنک حیات و مقدراتی علاقه‌دار ایدن مسائل معظمه و معضله ایچون داما رجال و متخصصینه دانشمق و اونلرک رأی و مطالعه‌سنی

اعطای حکم و قراردادہ الہ مهم عامل تلقی ایتمک اصول قدیمہ دن ایدی ، حالبوکہ پوسفر نہ مجلس ملینک رأیی و نودہ رجال و متخصصینک مطالعہ می صور و مادی . بناء علیہ دینلہ بیلیرکہ عثمانلی ملتی جهان حربہ سور و کلدی . آیلدی .

مع هذا بو غیرطبیعی و مشوش باشلانچہ رغماً ، اردو مزک بوجہان حربندہ کوستردیکی خوارق حماس ، مسلم جهاندر ، بو تاریخچہنک سائق تحریری دہ ، ایشته بو کون ماضینک سراب نسیانی ایچندہ کومولش ظن ایدیلن او مستثنا قهرمانلقری مجملات ثنیت و بو خصوصہ کی نصاب مباهاتہ یک حققی اولارق انتظار ایدن ملتہ قیصہ برحساب ویرمکدر . ارکان حریریہ عمومیہنک بونیت و مقصدلہ تحریر و نشرینہ لزوم کوردیکی اشبو تاریخچہدہ ، قلابیک آثار تاریخچہدہ اولدینی کی ، عثمانلی اردوسنک مختلف جہہلردہ کی حرکاتی برر جزؤ حالندہ یازیلہ حق و ہر جہہنک ادوار مهمہ سی دہ ، بو جزؤلرک اقسامی تشکیل ایدہ جکدر .

بوندن باشقہ عثمانلی اردوسی حرکاتنک مختلف دارالحرکہلردہ کی متفق اردولر حرکاتیلہ مناسب و روابطی درکار اولدیفندن بو تاریخچہنک جزؤلری نہایتہ علاوہ ایدیلن مطالعات ذیلندہ اوصہلرندہ کی اور و باجہہلری وضعیت عمومیہ سی حقندہ غایت مجمل معلومات درج ایدلشدہ .

حرب عمومیہ تقدم ایدن سیاست عمومیہ برنظر

۱۸۷۸ حربندن صکرہ لازمہ سیاستلہ میدانہ چیقن اتفاق مثاک ، بدایتدہ اتفاق مثنی ، و (روس - ژاپون) حربندن صکرہ دخی و اشلاف مثاک ، الہ قارشیلاشدی . بغداد خط کبیرینک استحصال امتیازیلہ شرقہ توجہ ایتمش اولان آلمان آمال اقتصادیہ سی ، کذرکاھندہ انگلیز سیاست مانعہ سنہ تصادفلہ سربست بر ساحۃ انکشاف بولامامشدی . برعتیقک مقدراننہ حاکم بو ایکی منظومہنک آمال و منافعی بالطبع بربرینہ متباین و ظاہراً ادامہ سنہ خواہشکر کوردنکری مسالمت جهانک ایرکیچ بوندن متأراولسی منتظر ایدی .

بناء علیہ اسکی دنیانک هوای سکوتی باروت قوقولریلہ اشباع و بردنبرہ جہانشمول بر فورطنہ تولید ایدن حادثاتنک سائق وقوعی او کونک ظہوراندہ دکل بلکہ دھا اسکی سنلرک سلسلہ وقایعندہ آرامق ایجاب ایدر .

اسباب حرب

اساس اعتباريله بزم ايچون اسباب حرب تحريستنن زياده شديد بر احتياج صلح و سكون موجود ايدى . مع مافيه بر كره جهان حربى باشلاقدنصكره حاطل و غافل طور مقده غير ممكن و بلكده تهلكلى ايدى . اطرافزى محبط و دول معظمه نك بو غائله سندن استفاده به ساعى اولملى محتمل حريص قومشورك هر هانكى بر سوء قصدينه اوغرامق ملحوظ و خاصه « چاريفراد » ديديكى پايتخت خلافته عصر لردنبرى كوزديكن واونكه برابر بوغازلى ده الله ايتك ايچون بو معظم غائله دوليدن استفاده ايتى هيچ ده مستعد اوليان چارلك محتمل بر نرضه قارشى دخی متقيظ بولنق ضرورتى آشكار ايدى ؛ بو لزومى تقدير ايتش اولان حكومت ۲۰ تموز ۳۳۰ ده « مسلح بيطرفلى » حاله لچمك اوزره سفيرلكنى اعلان ايدى .

حكومت عثمانيه نك صرف تدافعى بر فكر و مقصده اتخاذا ايتديكى بو قرار و آلدني بو صوك وضعيتك ادامه و ياتبدیلی مسئلهسى ايسه تماماً آتی به واونك طوغوره بيله چكى اسباب و عوامل حقيقه به متوقف بولونيور ايدى .

مع مافيه شو جهان حربنه قارشى ايتش ايچون ملاحظات آتیه نك ده نظر اعتباره آلتى الزم ايدى :

۱ — اردو ضعيف و نواقصى بك چوق ايدى ؛ بالقان حربنده كى عظيم ضايعاتى تلافى به وقت بولمادن باشلادينى بو سفيرلكنده بك بويوك احتياجات ايله قارشىلاشدى . باخصوص بر قيش حربى اجراسنه ماده مقتدر دكل ايدى .

۲ — كرك اردونك مارالعرض حاله و كركه حرب عمومينك فضله جه اوزامق احتماله نظراً بو بادره به اشتراكزدن فائده يرينه بالعكس مضرت مأمول ايدى .

۳ — وضعیت جغرافيه من اعتباريله ائتلاف دولتريله هم حدود بولونديغمز دن طولاني منظومه مذكوره نك بحرى و يابرى بر تضيقنه اوغرامق احتمالى غالب و بويله بر حاله ايسه كنديلريله ارتباط و مواصله من بولونميان دول مر كزيه دن فعلى معاونت كورمه من امكانى غير موجود ايدى .

۴ — ۱۸۰۷ ده « بويوك ناپوليون » ايله اتفاق ايدرك يته بويله بر بادره عموميه به آتيلمش اولان دولت عليه بك فنا بر معاهده ايله ايشك ايچندن چيقايلمش ايدى .

بو سفرکی جهان حربنكده بزه عینی صورتله وبلکه دها مدهش شر وضرر کتیرمی احتمالی غالب ایدی .

۵ — بو سفرکی حرب عمومینک ، برعصر اولکی جهان حربی کبی وحتی دها زیاده اوزامسی پک زیاده محتمل ووزم معالاسف غیر مساعد اولان حال ونابعمرله بوکا تحمل ایده بیلیمز امکانی مشکوک وضعیف ایدی .

حرب عمومی به صورت دخولز

حکومت عثمانیه نك حرب عمومی به دخولندن برآز اول بر افاقله المانیابه باغلانديغه دائر یرلی و اجنبی مطبوعاتده انتشار ایدن مطالعات وافتشا آتک ماهیت رسمیهسی هنوز توشیق اولونه مامشدر .

انجیق شوراسی آشکاردرکه بالقان فلا کتی عقینده اردونک تفسیق واصلاحی مقصدیله جلب ایدیلن هیئت و اوندن اول مختلف وظیفه و مقصدلرله مقرر سلطنت سنییه ککش ویا کتیرلش اولان آلمانلر ، پک طبعی اولارق دول مرکزیه لهنه اعمال نفوذدن خالی قالمیور و مع مافیه بونلرک مساعیسی پکده ثمره دار اولمیور ایدی . چونکه حکومت ، مسلسل حربلرک الیم نتسابعیمیه بیتاب قالمش ملت واردویی ، دول ائتلافیه نك پکده لهمزده اولمیان طور و حرکتنه رغماً یکی بربادردن صباتی الزم کورییور و دول مرکزیه به توجهکار کبی کورونن براقلیتک ضمنی مظاهرتنه بیله غلبه چالیوردی .

وضعیت بوشکلده دوام ایدوب کیدر ایکن ناکهظهور برحادثه برنجی قسمه محسوس برضربه تأثر وافعال اوردی : بوحادثه ، « غوبه ن » و « بره سلاو » سفینه لرینک ماجرای التجا واشتراسی ایدی . آلمان اعلان حربندن اول بحر سفید صولرند بولونمقده اولان بوا یکی سفینه ، مؤتلفین دونانماسنک تعینیه اوغرایارق ۲۸ تموز ۳۳۰ اقصاشی ساعت ۶ صکرده چناق قلمه بوغازینه التجا ایتدی . بو کیفیت التجانک تولید ایتدیکی سیاسی اعتراضلر ، مذکور ایکی سفینه نك حکومت عثمانیه جه اشترا ایدیلوب « یاوز سلطان سلیم » و « مدلی » عنوانیه فیلیوه الحاقی صورتیه اسکات ایدلدی . بیللردنبری عثمانلی ملتک درت کوزله بکله دیکی « رشادیه » و « سلطان عثمان » سفینه لرینه ، کندی قانونلرینه توفیقاً انکلتزه حکومتنجه وضع ید ایدلمسی مسئلهسی دخی ایشته بوزمانه مصادفدر . « غوبه ن » و

« بره سلاو » ك ماجرای اشتراسی ، مذكور ایکی دریدنو طك وضع بد حادثه سندن متبع اولان افكار عمومیه ده عكس تأثیرلر حصوله سببت و بردی ، حرب و آلمان طرفدارلرینك بوندن اعظمی درجه ده استفاده ایتیمی ده طبیعتیه قولابلشدی .

ظاهراً عثمانی قوه بحریه سی ایچون قوتلی بر نقطه استناد تشکیل ایدن « غوبه » و « بره سلاو » ، حقیقته بزم کوچوك فیلومن ایچون بر عامل تشتت اولدی ، چونكه بو حادثه دن بر مدت صكره [۲۷ اغستوس ۳۳۰] بویوك و کوچوك تکمیل عثمانی سفائن - حریه سی ، آمیرال « سوشون » ك امر و قومانداسنه ویرلش وهان تکمیل قوماندنا موقعلری آلمان ضابطاننه دور ایدلش ایدی .

مع هذا « غوبه » و « بره سلاو » ك احداث ایتدیکی مساعد وضعیت بیله اکثرینده موجود اولان فکر بیطرفی ازاله ایدمه مش ایدی ؛ بو اوزون دور ترددی ملی حیات و منفعتلرینه مضر بولان استانبول آلمان محافلی ، ضمنی وحتى علنی تشبثلریله واك زیاده کندی لرینه لهدار کورونلرک مظاهریله حکومتی قطعی بر قراره طوغری سور وکله منه چالیشیورلر ایدی ؛ فقط بوئون بومساعی و مظاهرتك سریع بر نتیجه ویره مدیکنی کورونجه دها کسدرمه بریولدن ایشه کیریشمکه قرار ویردی لر واغلب احتمال ، بو قرارده جدالجویانه بر وضعیت احداثی ایدی .

آلمانلره بو درجه تلاش و استعمال تلقیح ایدن عوامل سیاسی و حریه یوق دقل ایدی ؛ ۱۹۱۴ ده کی برنجی « مارن » ملحه سنك نتایجی آلمانلری غیرمساعده بر وضعیت کیرمش و « هندنبورخ » ك اغستوس اواخرینه طوغری پروسیای شرقی چپه سنده احراز ایتدیکی مظفرینه رغماً « غراندوق نیقولا » نك میلونلردن عبارت اردولری آلمان و آوستریا حدودلرنده تهدیدکار بر وضعیت اخذ و آلمانلری غرب جهه سی ضررینه اولارق بو دارالحربی تقویه اجهار ایتش ایدی .

کرک بو عوامل اساسیه نك وجودی و کرکه اتفاق مثل ارکانندن ایتالیا نك حرب - عمومی به سیرجی وحتى مؤتلفینه لهدار بر وضعیت آلتش اولسی آلمانلری یکی برمعین و متفق آرامنه سوق ایتش و بونك ایچونده وضعیت جغرافیایی اعتباریه حربه مؤثر اولاییله جك حکومت عثمانیه بولونمش ایدی .

آمیرال (سوشون) بوجدالجو مقصدی استحصالد کجیکمه دی ؛ کرک ۲۷ اغستوس ۳۳۰ [۱۰ ایلول ۹۱۴] ده عثمانی باش قوماندانلنی وکالته تقدیم ایتدیکی راپوریه و کرکه صدر اعظم حضورنده کی صریح افادتیله بو مقصدی آچیقدن آچینه بیلدیرمکدن

بیله چکینمیدی . حتی ۱۵ ایلول ۱۹۱۴ ده حضورشاهانده اجرا ایدیلن رسم کچیدی
مناقب ، ینه آمیرالک مصرانه طلبنه رغماً ، دونخانک قره دکزه چیقمسی مجلس وکلاجه
تصوب ایدله دی .

آمیرال ، ۲۰ ایلول صباحی دونخانک برقمسی کندی امریله قره دکزه چیقارمفه
تثبت ایتدی و فقط بوده بوغاز استحکاماتنک طوپرلیله توقیف ومنع ایدلدی ، ساحل
استحکاماتی مفتش عمومیی « اوزم دوم » ک متعاقباً ویردیکی امر - که دونخانک بوغازدن
چیقمسینه ممانعت ایدلمه سی حقتده ایدی - دخی اوکون ایچون حکمسز قالمش ایدی .

« سوشون » ، دونخانی قره دکزه چیقارمق ایچون متمادی تمجیز وتضییقندن ینه کیری
طورمدی ، حتی ۲۳ ایلولده وباش قوماندان وکیلنک چناق قلمده بولوندی صره لرده
ارکان حریبه عمومیه ایکنجی رئیس وکیلی میرآلای بهاءالدین بکدن بر امر دخی
استحصال ایتدی ایسه بالآخره ایشه وضع بد ایدن باش قوماندان وکیلی مذکور امری
فسخ و ۲۷ ایلول ۳۳۰ ده ویردیکی بر امرله دونخانی هایوندن انجق براق کینک برای
تعلیم چیقمسینه مساعده ایتدی .

مع مافیه آمیرال بوکوچوک مساعده اوزرینه ایرتسی کونی بوتون فیلولی قره دکزه
چیقاردی ، قرارگاه عمومی ایسه بوحرکتدن انجق ۲۹ صباحی خبردار اولارق دونخانک
هان عودتنه امریله ویردی ایسه ده هر نه دنسه بر هفته صکره دونخانک برای تعلیم قره دکزه
چیقمسینه تکرار مساعده ایتدی .

« سوشون » ک بوحرکاتی صره سنده دیگر بعض آلمان ضابطانی ده « اوزم دوم » دن
استحصال ایتمش اولدقلری مأذونیتله ویرر طوریدوايله بحر سفیده چیقمفه چالیشدیلر
وبدایتده بوغاز قومانداننک اعتراض وممانعتنه اوغرا دیلر سده بانی نتیجه بونلر ده مأذونیت
اعطا ایدلدی .

قره دکز هادئسی :

قربان بایرامنک عرفه کونی ، قولاندن قولاغه فیصلدانان غیر منتظر
بر حادئه ، نهایت بایرام صباحی غزته لرله تعمیم ایدیلن ودوتما قوماندانلغندن آلمان سفارتنه
ویرلش برتلسز تلغرافه مستند تبلیغ رسمی ایله توضح ایتمش ایدی :

« دونخامن قره دکزده تعلیمله مشغول ایکن ۱۴ و ۱۵ تشرین اولده روس فیلوسنک
تجاوزینه اوغرامش وبالضروره ۱۶ ده تمرضه کچمک برطوپیل واپورنی غرق ،
برطوپیدویی خسارزده ویرکی بی ده ضبط ایتمش بر روس طوپ چکری وبرغامبوی

طور پیللەش و دشمنك مفروق سفائنندن اوج ضابطله یتش ایکی نفر اسیر ایدلش ،
.....

هیئت وکلادن بعض ذوات حادثه واقعه نك چاره ازاله سی اولق اوزره آلمان هیئت .
عسکریه نك مملکتلرینه اعاده سی ودها بعض تدایر ایله مؤتلفینه رضیه اعطاسی تکلیف
ایتدیلر سهده هر نه دنسه قبول اولمادی و حرب علیه ده بولان بو ذواتك استعفا سی ایشاج
ایتدی .

ائتلاف سفرا سنك بری بری تعقیباً ۱۸ و ۱۹ تشرین اولده استانبولدن کیری به
چاغرلسی و فرانسه حکومتك ۱۹ ده نشر ایتدیکی بیاننامه ایله کندیسنی دولت علیه ایله
حال حربده عد و اعلان ایلمی و عیبی کونده روسلرک ارضروم حدودی تجاوز و مؤتلفین
سفائن حربیه سنك ده «چاق قلعه» و «عقبه» به طوب آتقله فعلاً اعلان حرب ایتش بولمسی
نتیجه سنده مخاصبات آراتق بر امر واقع حالی اکتساب ایتدی .

معافیه ائتلاف منظومه سندن روسلرک ، محاربه دن اول «استانبول» اهالیسی نامنه
رومانیا به سپارش ایدیلوب یوله چقارلش اولان ۳۰.۰۰۰ جوال اونی «وارنه» آچیقلرنده
[۴ ابلول ۳۳۰ ده] مصادره ایدوب کتورملری ، ولایت شرقیه حدود مزده بیطرفلی
اخلاله متوجه بر جوق حادثه سببیت ویرملری ، انکلیزلرک حجاز پوسته سی مصادره
وایکی زره لیمزه وضع ید ایتلمی ، شط العربده سفائن حربیه کزد برملری ، (لینچ)
قومانیاسنك تعطیل سیر و سفر و انکلیز تبعه سنك «بصره» دن هجرت ایتمی ، ۱۳ ابلولده
اطه لر دکز بنه چیقش اولان بر طوپیدومزه بردها بوغازدن خروجی حالده آتش
اوغرایه جفتك اخطار ایدلمی ، مصر استانوقوسنك تبدیلی ، قایتولاسیونلرک ابقاسی
... و الخ کبی بر جوق اسباب و سوائق ، افکار عمومیه اوزرنده پکده این تاثیرلر
براقامشدی .

برنجی جزو

چناق قلعه محارباتی

[خریطه: نومرو ۱]

چناق قلعه بوغازی حقنده طوپوغرافیک معلومات

ازمنه قدیمده (هلاله سپونت) تسمیه قلنان «چناق قلعه» بوغازی (چارداق - کلیبولی) دن
بدأ ایله جنوب غربی یه طوغری (قوم قلعه - سد البحر) قدر امتداد ایدوب طولی تقریباً
۶۳ کیلومتره [۳۴ میل بحری] و عرضی ایسه [۱۴۰۰ : ۷۸۰۰ متره] ییتنده
متحولدر .

«کلیبولی» شبه جزیره سی:

«بولایر» برزخندن «الیاس» بروننه قدر امتداد ایدن شبه جزیره
تقریباً ۹۰ کیلومتره طولنده اولوب اک دار محلی اولان «بولایر» برزخنده عرضی ۵،۵
کیلومتره در . بورادن اعتباراً ندریجاً کیشلیه رک (آق باش - بیوک کیملی) آراسنده ۲۰ کیلومتره یه
بالغ اولور و تکراردار لاشه رق «الیاس» بروننده نهایت بولور. شمال شرقیدن کلوب تدریجاً
آلچالهرق «قواق صوی» ایله مرمره آراسنده «بولایر» برزخنی تشکیل ایدن سلسله جبال تکرار
یوکسله رک جنوب غربی یه طوغرو «نهجه» لیانته قدر دوام ایدرو برقوله بوسلمه یه ارتباط پیدا
ایدن دیگر بر سلسله ده «آنافارطهر» شرقندن کچه رک «الیاس» بروننده نهایت بولور .
بو سلسله نك شمال قسمی ده ادیک و صعب المرور اولوب شمال ساحلنده «قاینارجه» لیانیله
«نهجه» لیانی آراسنده بعضی اوفق تفک لیانلر موجوددر . «قاینارجه» لیانیله «ایریجه» برونی
آراسنده کی قسمی ده آاز میلی و «قواق صوی» منبجی جوارنده ایسه بعضی بطاقلر
موجوددر . جنوب سلسله سی ده صارب و کسک و ادیلردن متشکل اولوب «کیملی» برونلری
جوارنده کی غرب مائله سی ده آاز میلی و «طوزلی کول» و جنوبی ایسه دوز و قومسالدر .

دھا جنوبہ دیکھ، قوینہ قدر اولان ساحل قسمی [قبائے - قوم درہ سی] آراستہ کی بر قسم مستی اولیٰ اوزرہ کاملاً صاب و کیک وادی و یاجلردن مشکلدہ . شہ جزیرہ داخلندہ موجود وادیلرک اکثری صوسز سیل یتاقلردن عبارت اولوب ہم بر نمر یوقدر .

آنطریق مہرہ :

«قوم قلعه» دن جنوبہ طوغرو ساحل قسمی صورت عمومیہ دوز و خفیف میلی اولوب دھا شرقہ جنوبدن شمالہ طوغرو «مدرس چانی» جریان ایدر و «قوم قلعه» شرقہ یوزازہ منصب اولور . اشبو چایک غرب قسبندہ «یکیشہر» حذا . سندہ جنوبہ طوغرو یازین دخی موجود اولان و کوریلردن غیری محلدہ کچید و بر مہن بر یطایق وارد . دھا جنوبندہ سبق اورمانلرلہ مستور اولان «نعل دوکن» سلسلہ سی امتداد ایدر . شرقی ساحلندہ کی اراضی ایسہ کثیف اورمانلہ محاط یولسز اراضیدن مشکلدہ .

بوغازک ترتیبات تدافعیہ سی و طرز اکمالی

[تروکی: نمبر ۲]

سفربرک ابتداسندہ «چناق قلعه» بوغازینک تحکیمات و تسلیحاتی یک نقصان ایدی . صورت عمومیہ دہ طایہ لر طورباق و کارکیردن اولوب طوبلرک قسم اعظمی دہ اسکی سیستم مادی آتشلی و قیصہ منزلی اولقلہ برابر جیخانلری دہ محدود ایدی . مدخل طایہ لرندہ ۲۸:۱۵ سانیتمترہ چابندہ یکرمی عددطوب موجود اولوب بولردن ایش کورہ ییلہجک یالکزدرت عدد $\frac{۲}{۳}$ لقاوزون طوبلر ایدی . بولرک منزل اعظمیسی ۱۴۸۰۰ مترہ و دیگر طوبلرک اعظمی منزلی ایسہ ۷۵۰۰ مترہ ایدی . داخلی طایہ لرندہ ۱۵ : ۳۵۰۰ چابندہ بتمش سکز طوب موجود اولوب بولردن ، اوزاقدن ایش کورہ ییلہجک یالکز بش عدد اوزون $\frac{۲}{۳}$ لقا یلہ اوج عدد اوزون $\frac{۲}{۳}$ لقا طوب موجود ایدی . بولردن برنجیسنک منزل اعظمیسی ۱۶۹۰۰ [°] ایکنجیسنک ایسہ ۱۴۸۰۰ [°] مترہ ایدی و متباقی $\frac{۱}{۲}$ سانیتمترہ لک طوبلرک اعظمی منزلی ۹۶۰۰ و ۲۲ چاپ طولندہ کی قیصہ طوبلرک منزل اعظمیسی ایسہ ۷۵۰۰ مترہ دن عبارتدی . مدخلدن «داردانوس» [°] آویوزاوتوزا یکی سنہ سندن صکرہ سیوری کلاہلی سرمیانک تطیقیلہ اشبو منزللر (۱۸۰۰۰) و (۱۶۰۰۰) مترہ چیتارلشدہ .

حذارینه قدر اولان بوغاز قسیمی بوش و مدافعه سزایدی. یالکز «داردانوس» و «کیز» جوارنده بدی عدد ۷۰۵ : ۱۵۰ سانتیم چاپنده بحریه طوبی موجود ایدی. انکلیز دوئخسانک بوغاز قارشوسنه کلدیکی تاریخ ایله [۲۹ تموز ۳۳۰] بوغازی زورلامغه باشلادیق تاریخ آره سنده [۶ شباط ۳۳۰] آلتی آی مدت یئدی. ایشته بو مدت طرفنده اساسات آتیه داخلنده والد موجود بالجله وسائطلن استفاده ایدیلهرک بوغاز تحکیم و تقویه ایدلدی .

مدخل بطریهری نه قدر تقویه ایدیلورسه ایدلسون بونلرک آتش منزلی خارچنده موضع آلابیلهرک دشمن دوئخسانک قاتق آتشنه قارشو مقاومت ایدمه یهرک نهایت سکونه محکوم اولمی عقیق ایدی. بوسیله اک زیاده داخلی استحکاماته اهمیت ویریلهرک وسائط موجوده ایله تحکیم و تقویه و بونک ایچوند دوشمن دوئخسانی بوغازک دارساحه سی داخلنده قارشو- لامق خصوصی دستور اتخاذ ایدلدی و بواساس داخلنده بوغازه ۶ شباطه قدر بروجه آتی وسائط علاوه ایدلدی :

۱. اوبوسر :

دشمن دوئخسانی مدخل طایه لری تخریب ایدوبده بوغازه کیرسه منزلی قیسه اولان داخل استحکاماتی آتش کساندن اول اوزاق مسافتدن تخریب ایدمه جکدی. بوکامانق اولق ایچون قراکلی لیانک هرایی ساحلنده $\frac{19}{100}$ سانتیمتره ک عادی آتشی سکر اوبوس بطریه سی وضع اولوندی .

۲. طوریل فطری :

الد موجود بالجله مالزمدن استفاده ایدیلهرک بوغازک اک دار ساحه سنده تدریجاً طقوز طوریل خطی تأسیس اولوندی و نمازگاه ساخللرینه ده بردانه طوریه دو انداخت قووانی وضع اولوندی .

۳. سربطریه لری :

طوریل خطلری تخری کیلرینه قارشو محافظه ایتمک ایچون سفان- حریه دن چیقاریلان کوچک چاپل سریع آتشی طوبلره «چناق قلمه» ده موجود مانته لی و عادی قروپ طوبلری و نوردانقلردن برطاق سد بطریه لری تشکیل ایدلدی . قسم اعظمی «کیز»، «صوفانی» و «حوضلدره سی» جوارینه برلشدیرلدی .

۴. بروژه کتورل :

طوریل منطقه سنک کجه لین تنوری ایچون اولجه موجود اولان
ایکی بروژه کتوره علاوه سکر عدد دها بروژه کتور قوندی .

۵. ساغه بطریه لر :

قسماً دشمن طیاره لرینه آتش ایتک و قسماً اغفال بطریه سی
وظیفه سی کورمک ایچون قروپ طوپلرندن تشکیل ایدیلن بطریه لر مواقع مختلفه به وضع
اولوندی. دشمن دوتمانسک آتشی تقسیم ایتدیرمک خصوصنده بونلردن چوق استفاده ایدلدی .
بوزاک بحری برترعه قارشى تحکیم و تقویه سیله برابر دشمنک قره به عسکر چیقارمی
احتمالنه قارشى ده ساروس کورفرندن بوزجه آطه نک قارشوسنده کی اسکی استانبول
برونه قدر اولان سواحلك ترصد وامر محافظه سی ایچون ۷ و ۹. فرقه لایله آلتی سیار
واندارمه طابوری تعیین ایدلدی .

• چناق قلعه ، بوزازینک دول ائتلافیه دوتمانسی طرفندن بحرآزورلانسی

وانکلیز لک استحضاراتی

۲۱ تشرین اول ۳۳۰ صباحی بوزاز مدخلنده کی طایه لری بومباردمان ایتمکله فعلاً
بوزاز تعرضه ایتدار ایدن انگلیز و فرانسز فیلورلی شباطه قدر یکی برحرکنده بواندیلر .
«چناق قلعه» بوزازینی زورلامق مسئله سنک ۲۰ کانون اول ۳۳۰ ده روسیه نک انگلتره به
مراجعتی اوزرینه میدانه چیقدی بی اکلالمشدر [۱] . بو تاریخده روسلر ، قفقاسیه ده
پک فضلہ تضیق ایدلدرکنی بیان ایده رک ترک لک نظر دقتلرینک بشقه بر طرفه جلیله
یوکلرینک تخفیفی ایچون سواحل عثمانیه قارشى برنمایش بحری پالمسنى انگلتره دن رجا
ایتمش لر وانگلتره حکومتی دخی بونمایشک اجراسنى وعد ایتش ایدی . اشبو حرکت ایچون
اک مهم هدف اوله رق «چناق قلعه» بوزازی ، انتخاب ایدلدی . بوزاک ضیطی ایچون انکلیزلر
یوز الی بیک کشیک بر قوتک لزومنی تخمین ایدیورلردی . فقط بوسره لرده الیه بوقدر
قوت موجود اولمدی کی براق آی ظرفنده ده احضاری ممکن اولمادیفندن «چناق قلعه» نک

[۱] کرک بو و کرکه بوندن صکره دشمنک حرکاتی حقنده ویرله جک دیگر معلومات ، انگلیز
«چناق قلعه» قومیسونک صوکه داپوریه ذیلی اولان جنرال (هامیلتون) ک جنرال (سرچارلس مونرو) نک
«چناق قلعه» تحلیه سی حقنده کی داپورندن و فرانسز یوزباشیسی (شارل دو) نک آرندن مقبسدو .

بالکتر بحراً زورلانمسه قرار ویرلدی . انگلتره بحریه لظارتی دوتخانک بو ایشعه بالکتر باشنه موفق اوله تحقیق تأمین ایدیوردی .

بو قرار ویرلدکن صکره استحضارات لازمه باشلاندى، بوغازه رومی شباط ابتدایزنده زورلانمسه باشلانمسه ایدی . بوغازی زورلامق ایچون انگلیز ۱۴ فرانسولر ۴ زوہلی تمین وعلاوة برچوق طوریدو، طوریل تحریر کیلری، طیاره وخته خانه سفینه لریله تحت البحرلر وضاثره تخصیص ایتدیلر .

بوفازک بحراً زورلانمسه قرار ویرلدی صرمدہ اسکات ایدیله جنگ طایه لری اشغال و بو صورتله دوتخایه یاردم ایتک اوزره بالاخره برفرانس فرقه سیله بر انگلیز بحریه فرقه سی ده تمین ایدلدى؛ و ۲۴ شباط ۳۳۰ ده «موندروس» لیانته کوندردی [تقریباً ۳۰ بیک کیشی] . «جناق قلعه» بوغازینک مرورندن صکره «قره دکیز» بوغازی، ایله «استانبول» ک اشغالی ایچون ده اوج انگلیز فرقه سیله برروس قول اردوسندن مرکب تقریباً ۱۰۰ بیک کیشیک برقونک آیریمجه احضارینه باشلاندى ؛ آنجق «اوده سا» ده طوبلانمقده اولان روس قول اردوسی ، اشغالی دوتخاسی «جناق قلعه» نی بکؤب «استانبول» کلدکن صکره محرکاه اشتراک ایدمجهکدی .

برنجی قسم

مدخل استحکاماتك تخمیری

[۶ و ۱۳ شباط ۲۳۰]

۶ شباط ۳۳۰ [۱۹ شباط ۹۱۵] صبحی بوزار قارشوسه ظن ۱۲ سینه حربه، مدخله کی دوت طایه بی اولاً اوزاقدن بمباردمانه باشلادی و مسافه طولانیسه بونلره یالکیز «اوزخانی» و «ارطغرل» طایه لری مقابله ایده بیلدی. دشمنک بویلاک بمباردمانی اقشام ساعت ۵:۰۰ قدر تام سکڑ ساعت دوام ایتدی.

۱۲ شباط قدر بشفه برتشدنه بولونمیان دشمن، یوم مذکور صبحی، اون زورهلیدن مرکب بردوتما ایله تکرار بوزار قارشوسه کلهرک بدی بحق ساعت قدر عینی طایه لری بمباردمان ایتدی.

بویلاک بمباردمان نتیجه سنده، مدخله کی دوت طایه نک تکمیل طورلری خراب و بر جیخانه لک برهوا و مدافعیندن ۱۴ نفر شهید و ۱۸ نفر مجروح اولمشدی. عثمانلی باش قوماندانلق و کالتی، مارالذکر مدخل طایه لری نک تخمیری اوزرینه «چناق قلعه» نک بری قوه مدافعه سی ایکی فرقه ایله تقویه ایدرک ۴ فرقه ابلاغ ایتدی.

بوزار دامنک بمباردمانی و طوریل نظیری :

[۱۳ شباط : ۴ مارت] دشمن، مدخل طایه لری نک تخمیریندن

سکره ۴ مارت قدر تکمیل فمالیتی، مدخلی اله کچریمکه، بوزار داخلنده کی بطریه لری تخمیریه، طوریللری قالدیرمه واک صوکه ده مرکز طایه لری اسقاطه حصر ایتدی. ایلاک هفته طرفنده هرکون متادیا «سدالبحر» و «قوم قلعه» بی دوکدی، برقاج دفعه قرمه کشف قوللری چیقارمه چالیشدی ایسه ده هرسفرنده ده شدتلی مقابله معروض قاهره موفق اولامادی.

۱۹ شباطه، شدید بر بمباردمانی متعاقب، اولاً «سدالبحر» و عسکر چیقاردی.

ایسه ده درعقب طرد ایددی.

اولكه دهسكره عینی تشبثی « قوم قلعه » به قارشیده تکرار ایدرك بر مفرزه جبقارم بیلدی ایسه ده معروض قالدینی شدتلی تضیق اوزرینه بونی ده کیجه لین تکرار کیلرینه ا لمغه مجبور اولدی .

دشمن ، عینی زمانده هر کون بر قاج زرهلی وقرو اوزور ابله متعدد طور پیدولری بوغاز داخلته سوق ایدرك « قراقلق لیان » طرفینده اوبوس بطریه لرمنی و « داردانوس » بطریه سی بومباردمان ایتمکده و بو فیلولی تعقیباً کلن طور پیل تحری کیلری ده « قراقلق لیان » ی طارامقده ایدی .

دشمن ، بتون بومساعیسنه رغماً اوبوس بطریه لرمنی تخریبه موفق اولامادی ، سبی ایسه بطریه لرمنك هر کون بر بشقه مستور موضعدن انداخت ایدرك دشمنی شاشیرتمی ایدی . دشمن ، کوندوزلری شو صورتله « قراقلق لیان » ی طارادینی کی کیجه لری ده طور پیدولریك تحت حایه سنده طور پیل تحری کیلرینی ایلری به سوره رك طور پیللری طوپلامغه و پروژه کتور لرمنی تخریب ایتمک چالیشبور و فقط سد بطریه لرمنك شدید آتشلری طولایسیله بوتشبتانی ثمره سز قالدوردی .

مع مافیله دشمن ، مارالذکر تشبثاتی صوك زماندرده صیق صیق تکرار ایدرك (آق یار تپه لری - صوغانی دره) خطنه قدر اولان بوغاز داخلنی طارامغه و برنجی طور پیل خطنی قسماً سوکمه موفق اولدی ایسه ده دیگر خطلره بر ضرر ویره مدی .

دشمن دو تناسی ، ۲۰ شباطدن اعتباراً طیاره لرینك ترصدیله « قباتیه » جوارندن آشیرمه انداختله مرکز طایبه لرینی کریدن تخریبه چالیشدی . فقط اوبوس لرمنك مقابله سی اوزرینه بونده ده موفق اولامادی .

۲۲ و ۲۳ شباطده ، ایلک دفعه اولارق بویوك زرهلیلری بوغازه سوقدی و مرکز طایبه لرینی بومباردمان ایدی . فقط کوردیکی مقابله اوزرینه بر ثمره اقصاف ایده مبهرك کری به چکلدی .

۵ مارت محاربه بحریه سی :

۱۳ شباطدن ۴ مارت اقصامنه قدر کیجه لی کوندوزلی ابراز

ایتدیکی فعالیت نتیجه سنده آرتق بوغازك ایج بطریه لرله محاربه ایده بیله جک بروضیت . مساعد اکتساب ایتدیکنه قانع اولان دشمن ، ۵ مارتده تکمیل دو تناسی بوغازه صوقاراق صوك ضربه یی اورمغه و بوغازی جبراً مرور ایتمک قرار ویزمش ایدی .

قرار مذکورك مقدمه تطبیق اولق اوزره ۵ مارت صبحی ساعت ۱۱:۰۰ ده ۶ انگلیز زرهلیسیله

• طوریدو صف حرب نظامنده بوغازدن ایجرییه کیردی وبرمدت صوکرده بونلری دوت فرانسز زرهلیسی تمقیب ایتدی. اوکده کی زرهلیر، «خلیل ایلی صرتلری» خطلی حذاسنه کلنجه مرکز طاییه لرینه آتش آجیدیلر. براز صکره فرانسز زرهلیلری ده بوخطک جناح لرینه کله رك آجیقدن آتسه اشتراك ایتدیلر.

بدایتده مسافه نك اوزاقلقی سیدیه مقابله ایتمهش اولان بطریه لرمن، زرهلیلرک صوقولسی اوزرینه آتش آجیدیلر. بو صره لرده ۶ زرهلیدن عبارت دیگر بر انگلیز قوه بحریه سی ده (یکی کوی - یکیشهر) اوکله رینه طوغری ایلروله یوردی.

یان طرفده کی فرانسز زرهلیلری، اوکله دن بر آز صکره صف حرب ایلرینه کجه رك شدتلی آتسه باشلا دیلر وبالطبع عینی درجه ده بر مقابله کوردیلر.

«یکیشهر» اوکنده بکله بن ۶ انگلیز زرهلیسی ده ساعت ۱۵ صکره [۱] ده بوغازه طوغری ایلروله دی.

وضعت حریه، اوکله دن صکره ساعت ۲ ده پک بحرانی بر شکل آلدی:

«چناق قلعه» و «کلید البحر» قصبه لری آتشلر ایچنده، تکمیل تلفون خطلری خراب، طاییه لرله محاربه مفقود، طوپلرک بر قسیمی تخریب ایدلش و بعضیلری طوپراغه کومولدیکی کبی بر قسمنکده قناری صیقیشه رق عملدن ساقط قالمش و شوصورتله مدافعین طوپچی آتشی ضعیفلامش ایدی.

تام بوسره لرده ایدی، که «ارن کوی» اوکنده بردشمن طوپیدوسی بر مریمیمزک تام اصابتله غرق ایدلدی. بونی متعاقب «بووه» زرهلیسی ده بر طوپریله چارپاراق باطدی. متعاقباده فرانسز زرهلیلری کیرییه چکلدی و اونک یرینه صکره دن ۶ انگلیز زرهلیسی صف حربه کیردی و ایلروله دی.

مدخلدن ایچه ایلروله مش اولان (ایرره زیستیل) زرهلیسی ده ساعت ۴ صکره ده یانه یاندی و اوکا طوغری کیدن (اوشین) زرهلیسی ده عینی طاقته اوغرادی. متعدد اصابتلرله خساره و اغرامش اولان (اینگله کسپیل) زرهلیسی ده بوسره ده کیرییه چکلیمکه مجبور اولدی. (آغانمون) زرهلیسنده بر قاق مریمی اصابت ایتش و دشمن دو تناسی آرتق بارز بر طر زده صار صیلمش ایدی.

[۱] اختصار مقصدیه اوکله دن اولکی ساعتک حذاسنه بالکیز «اول» و اوکله دن صکره کی زمانلره عائد ساعتک حذاسنه ده «صکره» تعبیرلری نونمشد.

مؤلفین دوغاسی، سبقتلاش اولان « ابرو زیستیل » و « اوشین » زرهلیلری
براقارق بوغازدن چقدی و مذکور ایکی کیمی ده کچه پاریسنه طوغری بوغاز داخلنده یاتیدی.

— نتیجه —

تقریباً ۷ ساعت دوام ایدن و ۱۶ زرهلی ایله متعدد قرووا زور، طوریبدو طرفندن
اجرا ایدیلن یو تعرضاتک مطافینه ویره بیلش اولدینی ضرر، ضابطه، ۴۰ نفر شید و ۷۰
محروح ایله ۸ طوبک سقتلانمشدن و بعضی جیخا لک و قشله لک خرایتله « چناق قلمه »
و « کلید البحر » ک قیماً یانمشدن عبارت ایدی.

مخاصم طرفک ضایعاتی ایسه دهامهم ایدی، ۳ زرهلی و ۲ طوییدوسی غرق و ۳ زرهلیسی ده
آغیر صورتده خارزده اولمش ایدی .

دشمن دوغاسی، بو آجی و ثمره سز تشبثدن صکره آرتق بحری تعرضدن صرف نظر
ایدرك بردها بوغازه کبرمدی .

برنجی قسیم جفتیده مطالعه

مهمترین : دولت عثمانیه نك مرکزی حكومات خبرونه التحاق تحقق ابتدا كدن سوكره روس اردو نرینه حكومات غریبه نك الدایین والقیبه خطمواصله سی سد ایدن بوغازلرك زور لایمسی حكومات مذكوره ایچون پك بویوك راهمیت سیاسیة وسوق الحیشیه ا كتاب ایتمش ایدی .

«جناق قلعه» بوغازینه تعرضدن اول ، بومهم مسئله نك متخصصیندن مركب برشورای عسكریه اوزون اوزادی به تدقیق و مناقشه ایدلیدی و بالتبعه بوغازك بر او حراً عینی زمانده تضییق حالده انحق مثبت بر عمر استحصالی قایل اوله جفته قرار ویرلیدی مؤتلفین نشریاتندن صراحة آكلاشیلیور ، بوكا غماً ایشه بالکوز بحری قوتله باشلانسی و ۷۰ کیلومتره اوزونلاندیم والک کیش محل ۳ : ۷ کیلومتره عرضنده طیبی رقیال و از جوق حاضر لایمش بر عمر مستحکم حالده اولان «جناق قلعه» بوغازینك اوج شرکی فدا ایتك سورسینه کچله سله چك درجده ضعیف و عاجز عدایدلسی و بوتشبتك اعلان حربی متعاقب و باصقین طر زنده اجرا قلنماسی بالطبع طوغری دکل ایدی .

فضله اولارق اعلان حربدن ایلك تشبث بحرینك بوم وقوعه قدر کچن ۱۰۸ کونلك اوزون بر فاصله زمان طرفنده مقتضی بری قوتك جمع و نقلی تماماً ممکن و بو طرزده حرکت ایدلیدی تقدیرده بوغازی ده آ ز فدا کار قلعه کچمك احتمالی غالب ایدی .

فی الحقیقه ۱۲ شباطدن اول بوغازك طرفینده قره مدافعاتی ایچون بالکوز ایکی فرقه موجود اولوب بونلردن ده بالکوز بریسی شبه جزیره ده و ضعیف تر صد قطعاتی سواحله طاغلمش ایدی . بوندن آكلاشیلیور كه يوم مذكوره قدر شبه جزیره نك هر هاتکی بر نقطه سته موفقتی بر اخراج یابلسی ممکن و بوغازك بر آسقاطی نسبة سهیل اولاییلر ایدی .

دشمن دوغمناسنه توجه ایدن دیگر و پك مهم بر وظیفه ده داخلی طایفه لری تخریب مسئله سی ایدی و بوكا موفق اولسی احتمالی ده قوی ایدی .

دشمن دوغمناسی ۵ مارت صباحی و قراقلق لیان ، پك سربست و احتیاط سزجه کیردی . مدافعتك هر واسطه دن بالاستفاده مذکور لیانه یکیدن طور پیل دوکسی احتمالی نظر اعتباره آلمی و هر حالده اوکنی طارایارق کیرملی ایدی . فی الحقیقه ۴ مارتده فدا کار بحریه ضابطلرمزك

شایان تقدیر عزم و همتیله مذکور لیانه یکیدن طوریل دوکولش و مؤتلفین دوئتماسنک
 ه مارنده کی موقیتسنک عوامل تهیه ایدلش ایدی .

مراقبیه:

۱ — عثمانلی قوماندانلنک بوغازی مدافعه نامنه مدخل طایبه لرندن زیاده
 داخلی تحکیماتک ترصین و تقویه سنه صرف زمان و وسائط ایتمی بک موافق بر حرکت ایدی .
 فی الحقیقه مدخلده واقع بطریقه موجود و قسماً غیر عصری وسائطله نه قدر تقویه ایدلسه
 دشمن دوئتماسنک اوزون منزلی و بویوک چاپلی طوپلرینه اوزون مدت مقاومت ایتمی
 غیر ممکن وایک ضربه ده سقوط ایده جکی محقق ایدی ، بو صریح احتمالک اوکته آنجق دشمن
 دوئتماسنده موجود الک اوزون منزلی طوپلره معادل سلاحله تجهیز ایدیله بیلمسی حالنده
 یکیله بیلیردی که ، بوکاده امکان مادی موجود دکل ایدی .

۲ — دشمن دوئتماسنک مدھش فعالیتنه و ایقاع ایتمیکی عظیم تخریبانه رغماً مدافعه
 طوپچیسنک فتور کتیرمه مسی و خاصه بعض بطریقه لرینه سبق سبق تبدیل موضع ابتدییره رک
 دشمنی شایر توب کندیسنی اضرار ایتمه نامن اولسی و عینی زمانده دشمن دوئتماسنه اعظمی
 درجه ده ایقاع خسار ایتمی شایان تقدیر بر عزم و متانت برهانیدر .

بناء علیه دبیله بیلیرکه ، قوت و وسائط نقصانی لایتنزل بر عزم و ایمان ایله تلافی ایدرک خصم
 اردولرینی آیلرجه توقیف و دفعاتله مغلوب و منهزم ایدن شانی د پلونه ، ادرنه ، یانیه
 واشقودره ، مدافعلری ، طوپراق سپرلرک قره محارباندنه کی قیمت و اهمیتنی نصل که ملی
 برمنقبه حماست شکلنده تاریخ قید ایتمش و بونکله اخلافه مستقنا بر درس انتباه و مفخرت
 انخاف ایلش ایسه ، قرق سنه سوکره د چناق قلعه ده دها مدھش قوتلرله قارشیلان او
 قهرمانلر احفادینک ، خصم وسائط قاهره سنه نسبتله یک دون ویک ابتدائی مواد و منابعیله
 و بر محرومیت تامه ایچنده ، بنه طوپراق سپرلر ایچندن دیو آسا چلیک قلعه لر و دیمیر آتش
 وولقانی لری ابداع ایدن جسیم طوپلره قهرمانانه مقاومت ایدرک اورایه ه مارت آبدۀ مؤبدۀ سنی
 دیکمسی دخی تاریخ ملیزمه الک بارلاق واک فخر آلود بر داستان حماست علاوه ایتمشدر .
 هر حالده ملت و تاریخ ، بو بویوک و بی نظیر نظفری لسمید ایدرکن باشلرنده جواد پاشا
 حضرتلری و ارکان حربیه رئیس صلاح الدین عادل بکک بولوندی بی موقع مستحکمک تکمیل
 قوماندانلرینه ، ضابطلرینه و افرادینه ده الک بوکسک تقدیراتی ابدال صورتیله لازمه قدر .
 شناسینی دریغ ایتمیه جکدر .

ایک نئی قسم

«چناق قلعه، بوغازینک برآ زور لائسی»

مرافقه حاضر قلدری

[۶ مارت : ۱۲ نیسان]

دول ائتلافیه نك ، ۵ مارت محاربہ سندن صکرہ ، «چناق قلعه، بوغازینی برآ زور لائمه» قرار ویرد کلری و بو مقصدله بوغاز قارشوسنده کی اطہارہ [لینی ، ایمروز] ، ۴۰۰۰۰ فرانسز و ۵۰۰۰۰ انگلیز عسکرینی طویلایمه باشلاقلری استخبار ایدن عثمانلی قرارگاه عمومی ، «چناق قلعه، بوغازی منطقه سنده کی سیار قوتی [۳ نجی اسعدپاشا قول اردوسی] ۵ . اردو نامیله مشیر «لیمان فون ساندروس» ، پاشانک قومانداسنه ویردی و عینی زمانده قوای مذکورہ بی ۳ . پیاده فرقہ سی ویر سواری لوا سیلہ ده قویہ ایدرک ۶ پیاده فرقہ سیلہ بر سواری لوا سنه ابلاغ ایندی [۸۴۰۰۰ کشی] .

۱۳ مارتده «کلیولی» ، به کلرک ۵ . اردونک قومانداسنی فعلاً در عہدہ ایدن «لیمان» پاشا ، بوغازک بری ترتیبات تدافعیہ سنی شو طرزده بولش ایدی :

۵ . فرقہ : «ساروس» منطقه سنده «ویکی کوی» ، «بایرامیچ» ، «قاضی کوی» ، «وقوری چشمه»

جوارلرنده :

۷ . فرقہ : «بولایر» ، «کلیولی» ، «ویکی کوی» منطقه سنده .

بوفرقة نك جنوب غربی سنده «طیفور» و «طورشون کوی» ده «کلیولی»

و «بروسه» سیار ژاندارمه طاہورلری ساحله قارشى طاغیق بروضعیتده .

۹ . فرقہ : بر قسم قوتیلہ «آنا قار طہار» و «سد البحر» منطقه سنده متباقی قسمیلہ «قوم قلعه» .

«حمیدیه ویکیشهر» آره سنده ؛

۱۹ . فرقہ : «مایدوس» و «صرافیم» جوارلرنده احتیاطده .

۱۲۶ . آلاى : «چناق قلعه» جنوبنده .

بو آلايه ۹ . فرقه نك اناطولى ساحلنده كى قوى آرمه سنده ده «استانبول» و «بك اوغلى»
سيار ژاندرمه طابورلى و ارابدى .

۱۱ . فرقه : «بشيكار» كريسند .

«چناق قلعه» سيار ژاندرمه طابورى ده «طراقلى» ده .

۳ . قول اردو ، ساحله قارشى ترقياتى، دشمنى قرهيه جيغار ماقى نقطه نظرينه كوره
آلدير مشايدى . تهلكه وقوعنده تقويه امكانى اولميان ساحل اقسامنه فضله جه و بالمعكس
ترصدى قولاي و دشمنك جيغاييلسي آرمه محتمل قاطعه ده ضعیف قوتلر تخصیص ایتیش
وقوای کلیه بیلده کیریلده احتیاطده بولوتیورایدی .

«لجانه» باشا ، ۱۹ مارته ۹ . فرقه منطقه سنى قشيش ايدر كن ساحلك
ضعيف قطعاتله ترصد ايدلنى و قسم كللى ايله كيریده اعظم و تربيه ايله اوعضا .
شلمستى امر ايدى . ديگر منطقه لرده كى فرقه لرده غنى طرزده ترتيبات
آلاچقلر ايدى . مشار اليك فكرينه كوره وسايط بحريه سى مكمل اولان دشمنك اخراجنه
ممانت ممكن دكلدى و انجق قرهيه جيغقدن شوكره ساحل جوارنده كى ايلرى قطعاتى
كيريده كى احتياطلرله تقويه ايدرك اوزرينه آيلنق اعجاب ايدنيور ايدى .

۵ . اردو قوماندانى، امر و قوماندانى آلدقدن شوكره دشمنك حرركات عتمله سنى نظر .
اعتباره آلارق قوای موجوده سنى بوجه آتى ۳ غروبه آيردى :

۱ . غروب : ۵ و ۷ . بياده فرقه لرى ، «ساروس» منطقه سنده ؛

۲ . غروب : ۹ . فرقه دن غبارث و شبه جزيره نك جنوب منطقه سنده ؛

۳ . غروب : ۳ و ۱۱ . بياده فرقه لر دن عبارت و بوغازك آسيا منطقه سنده .

سواری لواسى : «ساروس» كور فزينك شمال ساحلى ترصد مأمور و ۱۹ . فرقه ده
«مايدوس - بيغالى» جوارنده اردو احتياطى تشكيل ايدنيور ايدى .

دشمنك اخراج يولى و استحضاراتى

«چناق قلعه» بوغازينك يالكيز دونخايه اسقاط ايديله ميه چكنى ۵ مارت محاربه سى نتيجه سنده
اكلامش اولان دول اتلافيه ، بوسفر دونخامك اشتراكيله برابر بوغازى برأ و بحرأ
زور لامنه قرار و ير مش و بومقصداك استحصالى ايجونده اولجه مخصص برى انكليز و ديكرى
فرانسز ايكي فرقه دن ماعدا دها اوچ انكليز فرقه سى ايله دونخايى تخصیص ایتیش ايدى .

بو حرکتی سوق و اداره به مأمور جنرال «هامپلتون» که اخراج بلانی مجلاً شویله
ایدی :

۱ — قوای کلیه بی شبه جزیره نیک جنوب برونه [سد البحر منطقه سی] اخراج و اورادن
«ایلمچی تپه» به ایلروله مک ،

۲ — ایکنجی درجه ده بر قوتی ، محضا مدافعینی انقسامه اوغرائقی اوزده «قبایه»
شماله چیقاروب «قوجه جن» تپه سی اشغال ایتدکده لکوره «مال تپه» استقامته
ایلروله مک شبه جزیره نیک شمال و جنوب قسملرینی بر رندن آیرمق ،

۳ — «ابن تپه» بطاریه لرینک تأثیراتی کندی اوزرینه جلب ایتمک اوزده بر فرانسه
بیاده آلابی ده موقتاً «قوم قلعه» به چیقارمق ،

۴ — مدافعین قوماندانی شایسته مقصدیله «ساروس» کور فرزند و «بشکه» لهانده
بر رنمایش بحری یایمق .

اخراج حرکتی ۱۲ نisan ۳۳۱ ده باشلانجه قیدی .

متعرضینجه بواساست تقرر ایتدکدن سوکره مصرده احضار ایدیش اولان ۵ فرقه
رومی نisan ابتدالرنده «موندروس» طوغری تحریک ایدلای [۱] .

اخراج حرکتی

[۱۲ نisan ۳۳۱]

۱ . «آری برونی» منطقه سنده :

فجر دن بر آزاوول بو جبهه به چیقان انکلیز قطعاتی .

تصادف ایتدکلی بر تک ترصد طابور مرزی [۳ نجی اسعد پاشا قول اردوسنک ۹ . فرقه سنه
منسوب ی ۲۷ ط ۲] کری به یوسکورته مک بالا آخره «کال یری» نامی آلان موقعه قدر
ایلروله دی و وصول جناحیله ده «جوتق بابری» نه یافلاشدی و بورایه کلنجه ، کریدن
قوشوب کلن قائم مقام علی شفیق مک قومانداسنده کی ۲۷ . بیاده آلایمزله «بیغالی» دن
بیدربی ییشن ۱۹ . فرقه قطعاتنک تعرضه اوغرایارق ساحلده کی صوک صرتلره قدر
آیتلیدی .

۱۹ . فرقه قوماندانی قائم مقام مصطفی کال مک ، دشمنی تمامیه دکزه دوکمه استهداف
ایدن کوندوزکی موفقیتی تعرضه کیجه دخی دوام ایددی ایده اراضینک مک قاریشقی
و فونده لقی اولسی ، کلی ضایعات ویرمش اولان قطعاتنک بورغونلغی و دشمنک کیجه

[۱] جنرال هامپلتون لکرسه راپورندن .

فرا کلفندن بالاستفاده چيقاردینی قوتی تقویه ایتمش بولونمسی کی اسباب طولایسیله مقصدینی استحصال ایدمندی .

دشمن ، ایرتی صباح دونخاسیله قطعاًتمزك بولندینی جهنی شدتلی آتش آلتنه آلدقدهلصکره پیاده سنی لمرضه قالدیردی ایسهده ۱۹ . فرقه نك جناح لرینی کریلمتمکدن باشقه بر تیجه استحصال ایدمندی .

۲ . «سوالجر» منطقه سنده :

دشمن ، فحری متعاقب اجرا ایتمدیکی شدید بر بومباردمان حایه سنده ، بو جهده بش قطعه [مورطو لپانی ، ارطغرل قویی ، تکه قویی ، تکه برونی شمال ، کیرته نك غربی] عسکر چیقارمغه باشلادی . بو منطقه نك ترصد و مدافعه سنه ۹ . فرقه به منسوب ۲۶ . آلايك اوچنی طابوری مأمور ایدی .

ایلك اوج قطعه چیقان قوت ، بدایتده وها هنوز سندالارده و اخراج محنده ایکن اُریدی و پك آز بر قسمی اولدققری محلرده سینوب قالدی . دشمن ، افشامه قدر تکرارلینی متعدد اخراج تشبثلری نتیجه سنده انجق « بیاض تپه » ، « کوزجی بابا » و « ارطغرل طایه سی » فی الدله ایدمندی .

« مورطو لپانی » نه چیقان دشمن ایسه اسکی حصارلنی اشغال ایدرك اوراده قالدی . « کیرته » نك غربنه چیقان ایکی دشمن طابوری ایسه بدایتده ایلروله ییلمدی ایسهده چوق کچمهدن مروض قالدینی طویجی آقشی اوکنده طورمغه و متعاقباً یقشوب کلن مدافعنك مقابل تعرضیه کیری به چکیلوب ایرتی صباح کیملرینه دونمکه مجبور اولدی . « سدالجر » جوارنده کی کوچوک مقابل تعرضمزه ، کیجه لین تقویه ایدلمش اولان دشمنی آتمغه کافی کلدی و بالعکس ایرتی کونی ، قوتلی دشمنك تضییقی اوکنده بو طابورمز « کیرته » به طوغری چکلدی .

۹ . فرقه قوماندانی ، بو وضعیت قارشیسنده بالمجبوریه « کیرته » ایلریننده کی [خراب دام - ۸۳ راقلی تپه] خطلی اشغال و تحکیمه باشلادی . اشبو محارباده قائممقام قدری بك قومانداسنده کی ۲۶ الای بالخاصه نیز ایتمشدر . بالکمز بو جهده کی ایکی کونلک ضایعاتمز ۱۸۹۷ کشیدن عبارت ایدی .

۳ . «قوم قلع» منطقه سنده :

دشمن دونخاسی ، بو منطقه بی علی الصباح شدتلی بومباردمان ایتدکدن صوکره ساعت ۱۰۰۰ اولده « قوم قلع » به عسکر چیقاردی ، و کویده اشغال ایتدی ایسهده وها زیاده ایلروله مدی ۳۰ . فرقه نك کیجه لین اوج طابورله بو استقامتده اجرا ایتمدیکی

تعرض ، كوك ايجنه قدر انكشاف ايده بيلدي ايسده دشمن دوئماسك آتني آلتنده قطعاتمز بارينه ميه رقي طيشاري به چيقمه مجبور اولدي .

دشمن ، ايرتسي صباح موفقيتسز بر تعرض دها يايدي و عقينده مقابل تعرضه قالفان پياده مز تكرار «قوم قلع» به كيردي ايسده دشمن دوئماسك كويه توجه اينديكي شدتلي آتش آلتنده افراد مزك بر قسمي كويدن چيقمه مجبور و بر قسمي ده ازلره تحمض ايدرك محاربه يكيدين باشلامش ايسده بالنتيجه بوراده كي بشيوز قدر عسكر مز اسير اولدي .

زوالدن صكره قطعاتمز «اور خانيه» صرتلرينه چككدي واوراده دشمنك ايلروله مني منع ايندي . دشمن ايسه ، ۱۴ نيسانده كوني نخيله ايدرك چككدي ، كيتدي . بوجهده كي ايكي كونك ضايعاتمز بشيوزي اسير اولق اوزره ۱۷۳۰ كشيذر .

اخراجك ايلك كوني «ساروس» و «بشيك» قارشوسنده كي دشمن دوئماسك جدي بر تشبي كورولميجه بو حركاتك نمايشدن عبارت اولديني و «قوم قلع» ده كي اخراج حركتك ده ضعيف اولديني اكلاشلدي و بونك اوزرينه «ساروس» ده بولتان ۷ و ۵ . فرقه قطعاتيله آسيا ساحلنده كي ۱۱ . و قسماً ۳ . فرقه قطعاتي پارچه پارچه آقباش و «كليا» اسكله رينه نقل ايديله رك ۳ . قول اردو قومانداني اسعد پاشانك امرينه و يرلكه باشلاندي و پيدويي كلن اشبو قطعات ايله احتياجه كوره «آري بروني» و «سدالبحر» جهلري تقويه ايدلدي .

دشمن تحت البحر لر ينك بو فائزده بولنمندن طولايي سوقياتك انجق كيجهلري اجرا ايديله بيلمسي و وساطت نقليله نك عدم كفايه سي سبيله هر كيجه اعظمي ايكي آلاي نقل ايديله بيلمش و بوسيله ايلك كونلرده «سدالبحر» و «آري بروني» جهلرينك اساسلي بر صورتده تقويه سي ممكن اوله ميه رقي دشمنك قوبجه يرلشه بيلمسه امكان و يرلشدر .

آري بروني محارباتي :

۱۴ نيسان تعرضي

[دوزتبه - طوب بايري - فونده لقلي صرت - ككلك دره سي]

خطنده بولتان ۱۹ . فرقه قطعاتي ۱۴ نيسان ۳۳۰ صباحي ديكر ايكي آلاي ايله تقويه و تكتيف ايديله رك دشمنه تعرض ايندي . ايلك حمله ده دشمن بر قاج بوز مزه كيري آتني وحتي صاغ جناحده بر قسمي ساحله بيله سوردي . محاربه اقامه سورديكي كي كيجه لين دخي تعرضه دوام ايديله رك صاغ جناح بر آزد دها ايلروله دي ايسده قطعاتك بورولش و فضله ضايعاته دوجار اولش بولنسي و اراضيك حالي تعرضك دها زياده انكشاف ايتسه مانع اولدي .

دشمن دوئماسي ، ۱۵ نيسان صباحي ۱۹ . فرقه نك ايلروله مش اولان جناح لر يني

شدتلی بومباردمان ایدرک عینی زمانده قره‌یه جیقاردینی بر بحریه لواسی ایله برلکده . مقابل
 تعرض یایدیسه ده صول جناحزی بر آز کیری به سورمکدن بشقه بر نتیجه الله ایده مبدی .
 ۱۸ نیسانه تعرضی :

«آری برونی» جبهه سی ۱۸ نیسان صباخانه قدر «ساروس» و آسیا منطقه لرندن
 و استانبولدن کلن قطعاتله قویه ایداش و عموم قونی ۲۸ طابور پیاده یه (۱۸ ییک محارب) بالغ
 اولمشی . دشمنک قونی ایسه [آوسترالیه نووزه لاند] قول اردو سیله بر بحریه لواسندن عبارت
 ایددی .

شمدی به قدر جناحلردن یاییلان تعرضلر دشمن دوتخاسنک آتشی طولایسیله عقیم
 قالمشدی . بناء علیه بوسفر دشمنک مرکزین تعرضه قرار ویرلدی و بومقصدله «ساروس» دین
 یکی کلن ۵۰ فرقه قطعاتی مرکززه تعیین ایدلدی .

صبحاین باشلابان تعرض ایشلمه قدر دوام ایتمدی و قطعات ، دشمنک شدتلی آتشنه رغماً
 دشمن موضعه یاقلاشه رق ساعت ۴ صکره ده صولک بر هجوم اجرا سیله قسمادشمن چپرلرینه
 بیله آتلادی ایسه ده احتیاط و استنادلرک وقت وزمانیله یتشمه می سیبیله بوفدا کلرلق دخی
 عقامته اوغراددی ، و کیجه لین اجرا ایدیلن دیگر بر تعرض ده نمره سیز قالدی .

دشمن دوتخاسی ، ۱۹ نیسان صباحی ، جبهه و کریرلر می نامسبوق بر آتشلر دو کدکین
 صوکره ایشام ساعت ۹ ده صاغ جناحزه بر مقابل تعرض یایدیسه ده طرد ایدلدی .

افرادک زیاده جه یورغون دوشمش و دشمن موضعه کده مکملاً تحکیم ایدلش بولنسی
 طولایسیله ارتق آچیقندن تعرض اجرانی فائده سز و حتی تهلیکلی کوریلرک منظم اصول .
 قریک تطیقنه قرار ویرلدی . ایشته بونار یخدن اعتباراً آری برونی جبهه سنده سپر محاربانی
 باشلادی و ۶ مایس تعرضه قدر مهم بر حرکت اولمدی . ۱۲ نیساندن ۲۱ نیسانه قدر بو
 جبهه کی ضایعاتک مقدار (۱۹۹) ضابطله (۱۳،۹۵۵) نفر و دشمنک کی ایسه (۸۰۰۰) کبیدر .

برنجی «کیرنه» محارب سی :

[۱۰ نیان]

۱۴ نیان صباحی دشمن قطعاتی ، «سد البحر» و «تکه» برویندن

ایرولیه رک [اسکی حصارلق - حاجی حسین چفتلکی - صغین دره منصی] خطنه قدر کلدیله
 واوراده توقف ایستدیله . قطعاتمز [خراب دام - ۸۳ راقلی تپه] خطنده بولنیورلردی .
 ساعت ۸ اولده دشمن دوتخاسی ۹۰ فرقه کجبه و کریرلری شدتلی بومباردمانه
 باشلامقده برابر پیاده سنی ده مرکززه طوغری ایرولتمک باشلادی .

ساعت ۱۱ صرم لرزنده د کیرته ، یولنك شرقده کی ۲۵ و ۲۶. آلایلر چکلمک باشلادی. تقویه ایچون سوق ایدیلان ۱۹. آلائی ایسه دشمن دونما آتشی سیبیله هنوز بیتشه مه مشدی، فرقه نك النده بشقهجه احتیاط قوتی بولنماسنه و دشمنك ده ترك ایدیلن مرکز طوغری تعرضه دوام ایله مسنه مبنی فرقهجه عموم قطاماته د ایلچی تبه ، استقامته چکلمک امری ویرلدیسه ده بصره ده کان ۲۶. آلایک اوچنجی طابوری [ایکی بلوک] چکیان ایکی آلائی افرادینی تقویه ایدهرک دشمن ایلری یورویشنك توقیفه مهم بر سبب اولدی و رجعت امرینك اجرایی مثله سندن ده ، بوشکله کوره صرف نظر ایدلدی . اوکلهدن صکره ساعت ۴ . طوغری خطر حربه بیتشن ۱۹. آلایک تقویه سیبله عمومی بر مقابل تعرض اجرا ایدیلهرک دشمن اسکی موضعه قدر کیری به سورولدی .

سوالبر، جبهه سنده کیمه همجور می:

۱۹ ، ۲۶ نیشان کیجه لری

اخراجی متعاقب باش قوماندانلق وکالتی طرفندن ویریلن امر ، دشمنك یراشمه سنه میدان ویرمهدن طردی مرکزنده ایدی . دشمن دوتماسی — سد البحر جبهه سنی اوج جهندن آتش آلتنه آلدینی و بوکا قارشی قویه جق و سائلمز بولندی ایچون بوجهه ده تعرضك کوندوز اجراسنه امکان کورولموردی. توسل ایدیلهرک یکانه چاره کیجه تعرضلری ایدی. بو مقصدله پیدربی کوندریلن تقویه قطعاتیله ۱۸ نیشان قدر بوجهه نك قوتی ۲۱ پیاده طابورینه [۱۷ بیسک کیتی به] بالغ اولدی . ایلری قطعاتیله (یصی تبه - خراب دام) خطنده بولان منطقه قوماندانی جیهی (کیرته - سد البحر یولی) ایله ایکی به تقسیم ایدهرک شمال طرفی ۹ . فرقه ، جنوب طرفی ۷ . فرقه قوماندانك امرینه ویردی و ۱۹ نیشان کیجه سی ساعت ۱۰ ده هجومه قرار ویردی .

۱۹ نیشان همجور می:

۹. فرقه قطعاتی: وقت معینده سگونته ایلر و ایدهرک دشمن موضعه تقرب ایتدیلر. سه ده دشمنك شدید پیاده و ماکنه لی تفنك آتشلریله فضله ضایعاته اوغرا دقلریدن توقفه مجبور اولدیلر . فرقه قوماندانی النده کی احتیاطلری ایلر و سه سور دیسه ده قطعاتی ایلر و لتنك ممکن اولدی . صباحه قارشی ساعت ۳ ده دشمن ، فرقه نك صول جناحه مقابل تعرضه باشلادی و فرقه ده موضع اصلینه چکلمک مجبور اولدی .

۷. فرقه قطمائی : ده عين زمانده سكونتله ايلرويلهرك ايلك حملهده «سليان رئيس درهسى» ايله «قائى دره» آره سنده كى دشمن سپرلرني اشغال ايتديلر ؛ دشمن قطمائی چكلى . بعض قطماتز دشمنى تعقيب ايدرك «مورطوليانى» ساحنه قدر ايلرولهدى ايسهده «اسكى حصارلق» ده كى دشمن ايله «قائى دره» نك غربنده كى دشمن قطمائی موضعلرني محافظه ايتدنلرندن ايلرولهين عسكرىمىزى يان آتشريله توقيف ايتديلر . دشمن ، صباحه قارشى ايلرولهين قطماتزك صاغ جناحنه مقابل تعرضه باشلادى . آيدينلقله برابر دشمن دوتماسنكده پك شديد آتشي ، فرقه نك اسكى موضعه قدر چكلمه سنه سبب اولدى . دشمن دوتماسى ۱۹ نيسان اقامنه قدر موضعلرئىمىز بومباردمان ايدرك سپرلى خيلىجه تخريب ايتديكى كى قطماتهده پك جوق تلفات وبردردى .

۲۲ نيسانه هموملرئى :

۲۰. نيسانده «سدالبحر» منطقهسى استانبولدن يكي كلن ۱۵ . فرقه ايله تقويه ايديلهرك برهجوم ده ااجراسنه وضرئه قطعيه نك مذكور فرقه طرفندن دشمن صاغ جناحنه اورولمسنه قرار وئرلدى .

۹. فرقه قطمائی : دشمن موضعه طوغرى ايلرولهدى ايسهده معروض قالديني شدتلى آتش اوكنده قسماً رجعت ايتدى و قسماًده اولديني يرده قالدى ايسهده اوزون مدت يرنده قاله ميه رق جفردن اول كرى به چكلى .

۱۵ و ۷. فرقه قطمائی : برنجى خطده بولنان ۷. فرقه نك ايكي آلايى ۱۵. فرقه نك ايكي آلاييله تقويه ايديلهرك ايلرويه آيلىدى و بر قسم دشمن سپرلرني ضبط ايتدى . ديكر قسمندن دشمنى چيقارلا . مادي . قطماتز جفرله برابر كردن دشمن دوتماسنك و هوادن طياره لرنيك طوپ و بومبا آتشنه اوغراى و بونك اوزرينه افراد تكرر اسكى موضعلرينه طوغرى كلكه باشلادى . بوكجه تعرضه اشتراك ايدن قطماتدن يالكز ۱۵ . فرقه نك ضايعاتى ۳۰۰۰ كيشى ايدى . «سدالبحر» ده انگليز قطماتنك [فرانسزلر خارج] بدايتدن ۲۲ نيسانه قدر مجموع ضايعاتلرى ۱۳،۹۷۹ كيشيدر .

۲۲ نيسانده «سدالبحر» جههسى قوماندانى (فون زودن شترن) تبديل ايديلهرك يرينه ۱۵ . قول اردو قوماندانى ميرلوا (و.بر) پاشاتمين ايدلى . و آرى برونى جههسى ، سدالبحر جيهه سندن آيريله رق كمافى السابق ۳ . قول اردو قوماندانى اسعد پاشانك قومانداسنده قالدى و آرى برونى جيهه سنه (شمال غروبى) ، سدالبحر جيهه سنده (جنوب غروبى) نامى وئرلدى . (و.بر) پاشا قوماندانى درعهده ايتديكى زمان جنوب غربونك وضعيتى شايدان نمونيت دكلدى . قطعات

مبادی محاربه لردن وادوات تحکیمیه نك نقصانندن طولای هنوز اساسی برخط مدافعه وجوده کتیره مه مشلردی . جبهه ده کی قطعاً نك مقداری ۳۱ طابوردن عبارت اولدینی . حالده متعدد تعرضلرده ویریلن ضایعاتدن طولای پیاده قوتنك یکونی ۱۵ بیکی تجاوز ایتموردی . بوندن باشقه قطعاً نك اکثریسی جزو تام حالده اولمایوب مختلف فرقه و آلایلره منسوب بولنموردی . ضابطان پك آزمائش وهنوز اکال ایدیله مه مشدی . پیاده جیخانسی کافی مقدارده ایسه ده طوپیجی جیخانسی محدود ایدی .

جنوب غروپی بو وضعیت قارشوسنده شمدیلک تعرضدن صرف نظر حتی بولونیلن موضعه بیله باریختی ممکن اولامایه جنی ویهمه حال « آلی تبه » به قدر چکلمک لازمکه چکی خصوصنده جنوب غروپی قوماندانیله ارکان حربیه رئیسك همفکر بولوندینی اوصره ده مذکور غروپی قشیشدن عودت ایدن اردو ارکان حربیه رئیس طرفندن اردو قوماندانه عرض معلومات ایدلش ایدی . متعاقبا اردو قرارگاهنه دعوت ایدیلن شمال غروپی قوماندانی اسعد پاشا ، « آلی تبه » به قدر چکلمه نك پك وخیم نتایج ویره بیله چکی وهرنه مال اولورسه اولسون بولونیلان خطك محافظه سی لازمکه چکی فکرخی درمیان ایتدی . بو فکر اردوجه ده قبول اولونارق الله کی مواضعك معنده مدافعه سیله دشمنه بر قارشیر بیله ویرلمه سی و ممکن مرتبه دشمنه صوقوله رق اوراده سپر قازلسی جنوب غروپنه امر ایدلای .

بوتاریخندن اعتباراً « سد البحر » جبهه سنده فضله جه اهمیت ویرن دشمن بالاخره جلب ایتدیکی تقویه قطعاتی بورایه اخراج ایده نك تعرضه دوام ایتدی . « آری برونی » جبهه سنده ایسه بیوک مقیاسده حرکاتده بولنمادی .

اینگنجه « کیرته » محاربسی :

۲۴ ، ۲۵ ، ۲۶ نیسان

برنجی « کیرته » محاربه سندن سکره جنرال (هامیلتون) « کیرته » و « آلی تبه » نی ضبط ایتک ایچون یکیدن تقویه قطعاتی ایستدی . بونك اوزرینه برفرانسز فرقه سیله ۴۲ . ریتوربال فرقه سی ، ۲۹ . هند پیاده لواسی و بر بحریه لواسی کوندرلمکه قرار ویرلای .

۲۲ نیسان قدر بو قطعاتدن اوج لوالیله برفرانسز پیاده آلای و بر مقدار جیخانه « سد البحر » کلشدی . جنرال (هامیلتون) کیجه تعرضلریله پك یورولش اولان ترك قطعانه کندیلرخی طولای مق ایچون فرصت ویرمک ایسته میوردی . بناء علیه « آری برونی » ندنده ایکی لوا قوت جلب ایدرک درحال تعرضه قرار ویردی . تعرض ۲۳ نیسانده باشلايه حق

واچ کون دوام ایدم جگدی . برنجی کون فرانسرلر ایله بحریه لواسی ایلولیه رک «کره ویز دره» یه حاکم اولان صیرتلی اشغال ایله جک ایکنجی کونی ۲۹ . فرقه ایلولیه رک «کیرته» یی ضبط ایله جک ، اوچنجی کونی ده تکمیل جیه «آلجی تیه» یه طوغرو عمومی بر تعرض اجرا ایدم جگدی . بزم محارب قوت ۱۵ بیك ، انکلز و فرانسرلرک ایسه ۲۵ بیك کیئی ایدی .

۲۳ نیساره : ساعت ۱۱ اولده دشمن قره و دو تنماطو پلریله جیه مزى بومباردمانه باشلادی . بر مدت صکره سول جناحزده کی ۷ . فرقه جیه سنه تعرض ایتدی . بو تعرضی یابان فرانسرلره بحریه لواسی طرفزدن قولایچه توقیف ایدلیدی کی اقسامه قدر توالی ایدن متعدد تعرضلری ده عقیم قالدی .

۲۴ نیساره : ساعت ۱۰ اولده بر چاریک قدر امتداد ایدن بومباردمانی متعاقب ۹ . فرقه جیه سنه تعرض ایتدیسه ده نه بوندن ونه ده اقسامه قدر تکرار ایتدیکی دیگر تشبثلرندن هیچ بر نتیجه استحصال ایدم دی .

۷ . فرقه جیه سنه : زواله قدر محاربه خفیف اوله رق دوام ایتدی . تام زوالده فرانسرلر بو فرقه نك جیه سنی ده شدتلی بومباردمان ایدم رک متعاقباً تعرضه قالدیلر سده طویجی و پیاده آتشمزله رجته مجبور اولدیلر . اقسام ساعت ۵ ده شدتلی بومباردمانن صکره تکرار هجومه قالدله رق فرقه نك صاغ جناح سپرلری اشغال ایتدیلر سده درحال یاپیلان بر مقابل تعرضمزه کیری یه پوسکورتلدیلر .

۲۵ نیساره : دشمن بو صباح هر ایکی فرقه جیه سنه دو تنما آتشی حمایه سیله مکرر تعرضلر ده بولندیسده هبی نتیجه سز قالدی .

دشمن دو تنما سیله قره بطریه لری اقسام ساعت ۵ ده هر ایکی فرقه نك جیه و کریلرینی ضایت شدتلی بر آتش آلتیه آلدی و پیاده سنی ده متعاقباً هر ایکی فرقه جیه سنه هجوم ایتدی . بو هجوم ۹ . فرقه جیه سنده قسماً توقیف و قسماً ده موفقیتله طرد ایدلیدی . ۷ . فرقه جیه سنه توجه ایدن فرانسر هجومی ایسه ده شدتلی اولدی و ایلك حمله ده سپرلریمزدن بر قسمنه کیره بیلدیسده احتیاطلرله یاپیلان مقابل تعرضلر سایه سنده سپرلریمز استرداد اولندی ؛ دشمنک قراکلی با صدقندن صکره یادیفی متعدد تعرضلر ده پوسکورتلدیکی کی کوندوزین استرداد اولته مامش اولان بر سپریمز دخی بو کیجه هجومنده تکرار آلتدی .

د آري برونی ، محاربه انځره

۶ مایس تعرضی

۲۸ نیسانده چناق قلعه په کلوب محاربه جبهه لړۍ کورم شاولان باش قوماندان وکیلی استانبوله عودت ایتد کدن صکره ۳۰ نیسانده بشنځی اردو قوماندانه برتلغراف چکرک شمال غروپنده محاربه نك صوڪ صفحه په کدېکنی و بووضعیتک اوزون مدت دوامی جائز اولمادیغنی ویوله چیقارلمش اولان ایکنجی فرقه نك وصولده بوجهه ده کی دشمنه تعرض ایدلمی امرایتدی .

۲ . فرقه ۳ مایه قدر کاملاً آق باش ، مکدی . تعرضک ۶ مایس صباحی ساعت ۳:۰۰ ده اجراسه اردوجه قرار ویرلدی . جبهه ده ۱۹ و ۵ . فرقه قطعاتی بولنیور و ۱۶ . فرقه ده جبهه نك احتیاطی تشکیل ایدیوردی . یکی پایله حق تعرضه حاضرلق اولمق اوزره جبهه نك صول جناحی ۱۶ . فرقه په ، مرکزیه ده (قانی و قرمزی صیرت) ایکنجی فرقه په تسلیم ایدلدی . بوضوړته جبهه ده صاغدن اعتباراً ۱۹ ، ۵ ، ۲ و ۱۶ . فرقه لږ بولنیوردی . درت فرقه نك عموم پیاده قوتی ۴۲ بیك كشی به بالغ اولیوردی . ضربه قطعه ایکنجی فرقه طرفدن دشمنك مرکزیه اوروله جق ایدی .
همومك صورت امراسی :

عموم قطعات ساعت ۳:۰۰ اولده تعرضه باشلادیلر . ۱۹ . فرقه نك صاغ جناحیه مرکزی دشمن سپرلینه کړدی . ۵ . فرقه مرکزی ده دشمن سپرلینه تقرب ایدرك بعض افراد سپرلږم آتلادی ایسه ده متباقی افراد دشمنك شدید اتشندن طولایي توقفه مجبور اولدی . ۲ . فرقه قطعاتی فضله تلفات معروض قالدیغندن ایلرولمکه موفق اولامادی . ۱۶ . فرقه قطعاتی ده اراضیدن استفاده ایدرك دشمن موضعه تقرب ایتدی وساعت ۵:۰۰ اوله قدر ایکنجی فرقه تکمیل احتیاط لړۍ صرف ایتدیکی حالده بر درلو ایلرولمکه موفق اولامادی .

خجړدن صوکره ۵ . فرقه ابه ۲ . فرقه قطعاتی تعرض لړۍ تکرار ایتدیلر سده دشمنك شدید پیاده ویان ماکنه لی آتشلرندن طولایي ایلرولمک ممکن اولامادی . صباحلین دشمن ۱۹ . فرقه نك ایلرولمش اولان صاغ جناحه بر مقابل تعرض اجرا ایدره نك الله ایدلمش اولان سپرلری استرداد ایتدی . فرقه نك مرکزی طرفدن اشغال اولنان سپرلږده بارینغی قابل اوله میهرق بالاخره اشبود دشمن سپرلری ده طرفزدن تخلیه ایدلدی . ساعت ۱۰:۰۰ اوله . قدر تکمیل جبهه امتداد نیجه دوام ایدن قهرمانانه هجوملر نتیجه سنده يك فضله ضایعات

ویرلش وایلرولمک امکائی ده اولمادینی اکلایشلمش اولدیقتن شمال غروبئی قوماندانلغجه تعرض توقیف ایدلدی . زوالدن صکره ساعت ۳^{۰۰} ده دشمن شدید دونخما آنشلیری حمایه . سنده مقابل تعرضه باشلادی ایسه ده طردایدلدی . عین صورتله کیجه لین واقع اولان دشمن مقابل تعرضلری ده آنشملزه توقیف ایدلدی . بو تعرضه کی عموم ضایعاتمز (۱۰) بیک کبشیدر .

۱۱ مایسده طرفین سپرلی آراسنده کی یارالی و شهدایی طوپلامق ایچون دشمنله [.... قدر ساعتک] برمتارکه عقد اولندی .

اوجنچی « کیرته » حمایه سی :

۲۲ ، ۲۴ مایس

طرفینک قوتی : جبهه ده کی عثمانلی قوتی ۹ و ۱۲ . فرقه لرله احتیاط ایکی آلائی و دیگر بعض قطعاتدن عبارت اولوب دشمنک قوتی ایسه ۲ فرانسز [۲۲۰۰۰۰] و ۳ انگلیز [۳۱۶۰۰۰] فرقه سندن مرکبدر .

دشمن ۲۲ مایس صباھی ساعت ۸^{۰۰} ده ، دونخما و قره طوپیحیسیله جبهه یی بومباردمانه باشلادی و زواله قدر سورن بو آنشیه سپرلیمزک چوغنی تخریب ایتدیکی کبی مدافینه ده خیلی ضایعات ویردیردی .

دشمن پیاده سی مذکور ساعتده عموم جبهه دن سونکو هجومه قالدی . ایلک حمله ده قانلی دره نك برآز شرفندن (زینین دره) به قدر اولان اوج خط سپرلر و ۸۳ راقلی ته دشمن انه کجیدی .

۱۲ . فرقه درحال احتیاطلریله مقابل تعرضه کچرک صاغ جناحده کی سپرلریله ۸۳ راقلی ته یی استرداد ایتدی .

۹ . فرقه قوماندانی ده النده کی احتیاطلری ایلری سوردرک اوجنچی خط سپرلری استرداد ایتدی ایسه ده ایکنجی و برنجی خط سپرلری دشمنک النده قالدی . فرقه ، تقویه قطعاتیه کیجه لین ده مقابل تعرضه دوام ایتدیسه ده برتیجه الده ایده مدی .

۲۳ مایس : بوسباح دشمن « کیرته » دره سیله « قانلی دره » دن تعرض ایتدی ایسه ده ایلرولمکه موفق اولامادی . بوندن صکره تعرضدن صرف نظر ایدرک اقشامه قدر جبهه یی بومباردمان ایتدی .

۲۴ مایس : صباچی ساعت ۳^{۰۰} ده ۹ . فرقه افشامدن کن دیسنی تقویه به کونده ویرلن اوج آلایه « کیرته » شوسه سی و « زینین دره » آراسنده کی منطقه به تعرض ایتدی . قطعات

سکونتله و آتش ایتمه دن ایلرولیه رک ایلک خط سپرلرمزی بالاسترداد دشمندن ۱۱ ماکنه لی فنک آلدینی کی معروض قالدینی شدید آتشلره رغماً تعرضه دوام ایدرک سپرلرک هپسینی استرداد ایتدی . یالکز فرقه نك مرکزنده بولتان برقاچ سپر دشمن النده قالدی . محارب اقامه قدر دوام ایتدی . کیجه لین ۱۲ . فرقه نك صاغ جناحیله ۹ . فرقه نك مرکزنده دشمن النده قالان برقاچ سپرده تعرض ایدلدی ایسه ده ضبط اولته مدی .

بو اوج کون ظرقنده کی ضایعاتی ۹۰۰۰ کیشی به بالغ اولقده ایدی . دشمنک یالکز ایلک کونکی ضایعاتی ایسه ۸۰۰۰ کیشیدر .

بو محاربده دن صکره پک بورولمش اولان ۹ . فرقه برای استراحت « قیال تبه » به کوندردلدی . شمدی به قدر ایی فرقه ایله محافظه اولتان بوجیه اوج فرقه به تقسیم ایدلدی . صاغ جناح ۱۱ . فرقه به ، مرکز ۷ . فرقه به ، صول جناح ۲ . فرقه به ویرلدی . مایس نهایتلرنده فضله بورولمش اولان ۱۵ . فرقه دخی ساروسده کی ۶ . فرقه ایله مبادله ایدلدی .

۸۳ راقلی تبه محاربسی

۸ و ۹ حزیران

حزیران ابتداسندن اعتباراً فرانسزلر « کره ویز دره » منطقه سنده بولتان ایککنجی فرقه جهه سنی او بوس و بومبا طوپلریله آتش آلتنه آله رق تدریجاً تخربیه باشلادیلر .

۶ حزیراندن اعتباراً بو آتش کسب شدت ایتدی . ۸ کیجه سی نصف الیلدن اعتباراً تکرار باشلادی و صبحه قدر دوام ایتدی . صبحلین بسبتون شدتلندی و ساعت ۶ به قدر دوام ایتدی . آتش اک زیاده فرقه نك مرکزینه توجیه ایدلش اولدیغندن بوراده کی سپرلر خراب اولدی . تام ساعت ۶ اولده فرانسزلر هجومه باشلادیلر و ۸۳ راقلی تبه ایله بونک طرفینده کی سپرلری ضبط ایتدیلر سه ده متعاقباً اوغرا دقلری مقابل تعرض نتیجه سنده سپرلری ترکه مجبور اولدیلر .

بونک اوزرینه دشمن تکرار شدتلی بومباردمانه باشلیه رق زواله قدر درت دفعه ده تعرض و سپرلری تکرار ضبط ایتدی . فقط طرفزدن ایککنجی بر مقابل تعرض اجرا ایدیله رک سپرلرینه استرداد اولوندی و یالکز ۸۳ راقلی تبه دشمنده قالدی .

دشمنینه بومباردمانه دوام ایدرک ۸۳ راقلی تبه نك صاغ و صولنده بولتان ایکی طابورلق سپری آرتق بارینق امکافی قالمایه حق صورتده تمامیه تخرب ایتدیکندن بوسپرلرده صاغلام قالان افراد اوکله دن صکره استناد و ارتباط ختدکلرینه چکلدیلر . دشمن بیقلمش

واجسادله طولش اولان مذکور خندکی تکرار اشغال ایتدی . کیجه لین بر آلايله بايیلان مقابل تعرضده ۱. آلايك صاغ جناح سپرلری استرداد اولندی ایسه ده دشمنك مقابل تعرضی اوزرینه تکرار تخلیه سینه مجبوریت حاصل اولدی .

دشمن ، ۹ حزیران صبحی ۶ . آلاي جبهه سینه شدید بر تعرض یايدیسه ده طرد ایدلدی و اوکلهدن صکره محاربه کسب سکونت ایتدی .

۹. کیجه سی پك فضله ضایعانه اوغرامش اولان ۲ . فرقه ، ۱۲ . فرقه ایله مبادله ایدلدی .

بو محاربه ده کی ضایعاتمز تقریباً ۶۰۰۰ ؛ فرانسزلرك ضایعاتی ایسه ۲۵۰۰ کیشیدر .

«زیغین دره» محاربائی :

۱۵ : ۲۲ حزیران

انکلیزلر ۱۵ حزیران صبحی ساعت ۱۰^{۴۰} ده قره و دکز طولیرلیله بو جبهه یی شدتلی بر صورتده دوککه باشلادیلر و بو مؤثر بومباردمانله سپرلری همان کاملاً تخریب ایتدکدنصکره ساعت ۱۱^{۴۰} اولده اوچلوا ایله تعرضه قالدقورق مذکور سپرلری ضبط ایتدیلر . ساحلدن ایلروله یین هندلواسی ده صول جناحیله «تریاندا فیل چفتلکی» جوارینه قدر صوقوله روق شرقه اولیق اوزره بر جبهه آلدی . رجعت ایدن قطعات بر قاج احتیاط طابوریه تقویه ایدیلرک و کچی دره سی ، نک همان غریبنده بر جبهه تشکیل و دشمن توقیف ایدلدی .

بو محاربه ده کی ضایعاتمز ۲۰۰۰ ، انکلیزلرك ایسه ۱۷۵۰ کیشیدر .

کیجه لین بوجبه بر آلايله تقویه ایدیلرک صباحه قدر دشمنه تعرض ایدلدیسه ده طردی ممکن اولامادی .

۱۶ حزیران کیجه سی ، جبهه یکیدن ایکی آلايله تقویه ایدیلرک فائق پاشا تحت قومانداننده بر هجوم دها اجرا ایدلدیسه ده نتیجه سز قالدی .

۱۷ حزیران صبحی ۰ بر آلاي دها کلهرک مقابل تعرض تکرار ایدلدی . فقط یینه نمره سز قالدی . ۱۹ حزیران ایشامی برنجی فرقه طرفندن دشمنك صول جناحنه اوچ طابورله بردها تعرض ایدلدیسه ده بوتعرض دخی دیکرلری کبی عقیم قالدی .

اشبو محاربات جریان ایتمکده ایکن فرانسزلرده غروپك صول جناحنه متعدد تعرضلرده بولنیورلردی . جنوب غروپك صاغ جناحنه اوق کبی کیرمش اولان بودشمنك بالآخره بو طرفندن غروپك صاغ جناحنی احاطه ایتسی پك محتمل ایدی . اردو قوماندانی دشمنك بورادن بهمه حال طردینی ایسته یوردی . فقط بوایشک الله موجود یورغون و فضله ضایعاته

اوغرامش قطعاته بایله میه جنی اکلاشلد یفندن شمال غروبندن ۵ . فرقه یی، آسیاغرو پندنده
۳ . فرقه یی جلب ایدرک برنجی قول اردو قوماندانی محمد علی پاشا تک تحت قوماندانده
اساسی بر تعرض اجرا ایتمک و دشمنی طرد ایتمکدن صکره بو فرقه لری تکرار اسکی
رلرینه اعاده ایتمک قرار ویرلدی .

بو ایکی فرقه صاغ جناح کریمه جلب اولندی . تعرضک ۲۲ حزران صباحی
ساعت ۳:۴۵ ده اجرایی قرارلاشدیرلدی . ۳ . فرقه «زیغین دره» تک غروبندن ، ۵ . فرقه
شرقندن تعرض ایدم جگدی . بوا یکی فرقه تک عموم قوتی (۱۳۰۰۰) بیک کیشی ایدی .
تعرض تعیین اولان ساعتده باشلادی و متعدد قدمه لرله زواله قدر بر قاج دفعه تکرار
ایدلیمده مع الاسف عقیم قالدی . بوعدم موفقیتک اسبابی ایسه تعرضی احضار ایدم جک
طوبجینک جیخانه سز قالمش اولسی ایدی ! ... ؟

۳ و ۵ . فرقه لرک بو کونکی ضایعاتی (۴۹۹۱) ، جنوب چیه سنده بولان دیکر فرقه لرک
[۱ ، ۱۱ ، ۷ ، ۱۲ ، ۶ ، ۴۰۶ . فرقه لر] ۱۵ حزراندن ۲۲ حزرانه قدر عموم ضایعاتلری ده
(۱۰۸۵۸) کیشی اولدیغه کوره جنوب غروب تک صوک برهفته لی ضایعاتی (۱۶) بیکه قریب
بریکونه بالغ اولوردی و بونک (۱۴) بیکه ده «زیغین دره» منطقه سنده ویرلمشدی .
بناء علیه «زیغین دره» محاربانی شمعی به قدر شبه جزیره ده جریان ایدن محارباتک اک
قانیلیسی ایدی دنیه بیلور .

بودن صکره «زیغین دره» منطقه سنده تعرضدن صرف نظر ایدیلرک اده کی خطک
تحکیمه اشتغال ایدلدی . ۵ و ۳ . فرقه لره اسکی رلرینه اعاده ایدلدی .
طرفین سپرلری آراسنده قالمش اولان بیکلرجه شهدا و یاره لیلری طوبلامق ایچون
۲۶ حزران صباحی انکلیزلره درت بش ساعتک برمتاوکه تکلیف ایدلدی ایسه ده جوابرد
ویردیلر . اجسادده چیه ایلر وسنده قالدی .

عظیم ضایعاته اوغرایان جنوب غروب فرقه لری تبدیل ایچون حزران نهایترینه
طوغری ایکنجی اردونک «چاق قلعه» به کوندرلمسده قرار ویرلدی . بواردو استانبولده کی
۵ . قول اردو ایله «ادرنه» ده کی ۱۴ قول اردو لردن عبارت [۸ ، ۱۰ ، ۱۳ ، ۱۴ . فرقه لر]
ایدی . مذکور اردو قوماندانی وهیب پاشا ۲۶ حزرانده جنوب غروبته کلرک قوماندانی
درعه ده ایتمدی . ایکنجی اردونک فرقه لری تموزک ایلک هفته سی نهایتده کله بیله جکلردی .
فقط بونلرک وصولدن اول دشمن تکرار تعرضه باشلادی .

دشمن « زیفین دره » منطقه سنده کی صوک تعرضی ایله صول جناحنی ایلرولتمک موفق اولدیسده مرکز و صاغ جناحی کیری به قالمشدی. بونلری ایلرولتمک ایچون ۲۹ حزرانده تعرضه قرار ویردی. بوترض « کره ویز دره » منبندن « کبرته » شوسه سنه قدر اولان جیه به توجیه ایدیله جک و بو حرکت، ایکی فرانسز فرقه سیله ۵۲، انگلیز فرقه سی طرفندن اجرا ایدیله جک ده صولده کی انگلیز قطعائی ایله ده نمایش یاییله جقدی.

بو جیه ده ضربدن اعتباراً ۱۱۰، ۷۰، و ده صولده ۴، فرقه وارایدی.

۲۹ حزران صباخی دشمن اولاً ۱۱، فرقه جیه سنه برنمایش ایله ایشه باشلادی. ساعت ۴^{۳۰} اولدن اعتباراً ۴، فرقه جیه سیله ۷، فرقه مک صول جناحنی قره و دکرز طوپرله بومباردمانه قویولدی. آتش ساعت ۷^{۳۰} اوله قدر دوام ابتدی. تخمیناً (۶۰) بیک مرمری ایله پاییلان بو بومباردمان نتیجه سنده برنجی خط سپرلی ایله استقاد و ارتباط خندقلری و تلفون خطلری هان کاملاً خراب اولدی.

دشمن پیاده سی بومباردمانی متعاقب ۴، فرقه جیه سیله ۷، فرقه مک صول جناحه تعرضه باشلادی. ۷، فرقه مک صول جناحنه کی تعرض دفعه ایدلای ایشده ۴، فرقه مک جیه ننی هان کاملاً سقوط ابتدی.

دشمن ایکی فرقه آراسندن ایلرولیرک فرقه لک ارتباطی قطع و ایلرولمه مک دوام ایختی ایشده کیردن کلن احتیاط قطعاً مک مقابل تعرضی ایله توقیف ایدلای. ۷، فرقه مک صول جناحه متوجه تعرضی برقاچ دفعه تکرار ایدن دشمن اوکلده دن صکره بوراد کی سپرلی ده ضبط ابتدی.

اقسام اوزری فرانسزلر ۴، فرقه جیه سنه عمومی بر تعرض ده اجرا ایدمک برنجی و ایکنی خط سپرلر مک المزد قالدان بعض اقسامی ده تمامیه ضبط ایتدیلر. افراد مزایسه برقاچ بوز متره کیروده کی استقاد سپرلرینه چکیلرک مقاومت ایدیور ایدی.

۷، فرقه، کیمجه لین صول جناح سپرلرینه تعرض ایدمک قسماً استرداد ابتدی و ۴، فرقه جیه سیله ۶، فرقه ایله تقویه ایدیلرک ۳۰ حزران صباخی دشمنه بر مقابل تعرض یاییلای ایشده نتیجه سز قالدی.

۳۰ حزران صباخی ساعت ۷^{۳۰} ده دشمن ۷، فرقه مک صول جناحنه کی ایکنی خط سپرلرینه تعرض ایتدیسده شدتلی آتشله قارشولرک رجته اجبار ایدلای و اولجه ضبط ایتدیک سپرلی ده تخلیه ابتدی. ۴ و ۶، فرقه لر زواله قدر مقابل تعرضلر دوام

ایندیلسه ده موفق اولامدیله . دشمن شدید بر بومباردمانی متعاقب اوکله دن صکره ساعت ۴ده ۴ . فرقه جبهه سیله ۷ . فرقه نیک سول جناحه صوک بر هجوم اجرا ایندیسه ده بر نمره الیه ایدمه دی [قروکی — نومرو ۴] .

ایکی کون دوام ایدن بو محاربه ده ۴ ، ۶ و ۷ . فرقه لک ضایعاتی (۹۵۷۵) کیشی ۱ و ۱۱ . فرقه لک ایسه (۲۴۷) کیشیدر . فرانسزلرک ضایعاتی ده (۸۴۰) وانکایزلرک ایسه (۳۰۰۰) ی متجاوزدر .

تموزک ایلاک هفت سنده ایکنجی اردو قطعاتی «سد البحر» منطقه منه کلیدیله و ۸ تموز اقامندن اعتبار آجیه بی تسلیم آلمه باشلادیله . تبدیل ایدیلن بویورغون فرقه لر دن ۶ و ۷ . فرقه لر ، «ساروس» ، ۱۱ . فرقه «آسیا» غروب نه کوندرلای . طرفینک بودوره حرکات اشناسنده کی ضایعاتی شو وجهه ایدی :

عثمانی اردوسی ضایعاتی	۵۸۴۶۱
مؤتلفین اردولری ضایعاتی	۳۰۰۶۹

ایکنجی قسم حقندہ مطالعات

منہضیہ حرکاتی :

جنرال «ہاملتون» کقوای بحریہ نک اشتر اکیلہ بوغازی برآزور لامق ایجون قوای اصلہ سنی، اس الحرکہ تأسیسنہ الک مساعد بر منطقه دن اخراجہ قرار و برمی و بونک اسباب موفقیتی تسہیل ایجون دیگر بر ایکی قطعہ دن دہ اخراجہ تشبیلہ برابر دو تہاسیلہ دخی «ساروس» و «بشیکہ» جہنرندن نمایشدہ بولنسی اصوانہ اوینون بر حر کنندر. آنجق بونمایشرک دہا جدی بر طرزہ و اوراق مفرزہ لر اخراجی صوریلہ اجراسی مدافہ قومانداتی شایرہ بیلیر و بر قسم قوتی حقیقی اخراج قطعہ سندن اوزاقلاشدیرہ بیلیردی .

آ) حرکات اصلہ نک «سد البحر» جہہ سندن اجراسی استلزام ایدن قرار ، اغلب احتمال مذکور جہہ نک اوج طرفدن دونما آتشی آلتہ آلتہ بیلیمی و بوصولہ اخراج ایدیلہ جک قوتہ صوک زمانہ قدر دونما مظاهرتی تأمینہ مساعد بر وضعیتہ اولمیدر . فی الحقیقہ [یسی تہ - آلی تہ] خطدن «سد البحر» قدر دکرہ طوغری تدریجاً آاچالان بو ساحہ نک ہان ہر طرفی دونما آتشنہ معروض و بناء علیہ جدی بر اخراج حرکتہ قارشو مدافہ می پک مشکلدیر و بوتون بو فوائدینہ مقابل یگانہ محذوری بوغازک داخلی طابیعہ لر بنہ نسبۃ اوزاق و بر قسمک آناطولی جہتدن «ابن تہ» بطریہ لرینک آرقہ آتشنہ معروض بولونمیدر .

«قیاتہ» ویا «آری برونی» جہہ سنہ، ولو ایکنجی درجہ دہ بر قوت اخراجیلہ شبہ جزیرہ نصف جنوبینک اقسام شمالیہ سبلہ اولان ارتباط و مواصلہ سنک قطعی کیفیت ، «سد البحر» جہہ سنہ پاییلہ جق اخراجی تأیید و اکمال ایدہ بیلیر . وقوعات حریریہ نک ، حرکات اصلہ یی بالاخرہ «سد البحر» جہہ سندن «آری برونی» منطقہ سنہ نقل و تحویل ایتمی شایان تخطہ اولامقلہ برابر جریان حادثاتک تولید ایتدیکی بو فرق اساسدہ دکل بلکہ شکل تطبیقندہ و برنجی ایکنجی درجہ دہ کی اخراج قوتلرینک تبدیل محل و هدف ایتمسندہ درکہ ، بوصول حرکت دخی تصبیحات اولیہ نک جریان حادثاتہ اویدیرلش اولسی نقطۃ نظرندن شایان اعتبار عد اولنق موافقدر .

«سد البحر» جہہ سندنہ کی ایلک اخراج حرکاتنک دوچار عقامت اولسی اسبابندن

بری ده، مذکور جبهه ایله کریلرینک دواملی و مؤثر دونما آتشله صارصیل مسندن اول قطعاتک قریه چیقارلمش و ضعف مادیلرینه رغماً مدافعینک شایان تقدیر بر عزم و جرأتله بوتلری قارشیلایوب صارصمش اولمیدر . ۱۲ نisan صباحی فجرله باشلاوب همان اقامه قدر مختلف فاصله لرله تکرار ایدیلن اخراج حرکتلرینک نسبة پک آز انکشاف ایتمی اشته بوندن متولد ایدی . حالبوکه دهاساسلی و مؤثر بر حاضرلقدن صکره و آتی بر صورتله ایشه باشلانسه ایدی بالطبع بومتعدد و قاتلی تجربه لره لزوم قالمیه حق و ایلك تشبیدن احتمال که دهایی ثمره لر اقطاع ایدیله بیله جک ایدی .

ب) «آری برونی» جبهه سنه کلنجه : ایلك چیقان قوت ، ضعیف بر مقاومت نتیجه سنده داخله طوغری ۲:۵۰ کیلومتره قدر ایلر یلیه بیلدی و آنجق ساعت ۸ اولدن اعتباراً شدتلی مقابل لمرضله معروض قالدی . اساساً اخراج حرکتک مشکل و چیقان اراضی احوالک غیر مساعد بولونمسی طولایسیله ایلك چیقان قوتک کریدن وقت وزمانیه تقویه سی قابل اولامدی . حالبوکه بو قوت [برالوق تقریباً ۴۰۰۰ کس] ، کریدن ده وقت وزمانیه تقویه ایدیله بیلمش اولسه بیدی شبهه سزکه ، ایلك اوکنه چیقان آلایمزی و حتی ده صکره کلن ایکنجی الای ده ایتره ک ده اخراجک ایلك کوننده بوغازه ناظر صرتلری الده ایتک صورتیه بوغازک قدرت مقاومتته مؤثر بر ضربه اورمش اوله جقدی .

بوندن باشقه بو اخراج جبهه سنی برلویه تخصیص ایدوب ایلك قدمه یی بورایه چیقارمقله برابر دیگر قدمه لری عینی سرعتله ده اشغال ویا جنوبدن (۱۹) . فرقه یی جویره جک طرزده اخراج ایدلمش اولسه لردی مقصدک ده زیاده سرعت و سهولته استحصالی امکانی حاصل اوله بیلردی .

۶) «قوم قلعه» اخراج حرکتی ده ، ده جنوبدن اجراسی مقرر بحری نمایشه عینی زمانده یایلق و مدافعین نظر و قوتک اغفالندن صکره اجرا ایدلمک اقتضا ایدر ایدی . «بشیکه» و «یکی کوی» جهتلرندن بویه برته دیده معروض قالمایان مدافعین سرعت و سهولته «قوم قلعه» جبهه سنی تقویه و چیقان قوتلری بحرانی وضعیتلره القا ایتدیلر .

۷) «سدالبحر» منطقه سنده قوتلی برنمایشه اکتفا اوله رق اساس اخراج حرکتک «قیانیه» ایله «سوللا» لیانی آره سنده کی منطقه ده اجراسی ده موافق اوله رق مطالعه اولته بیلیر . فی الحقیقه شبهه جزیره نك اك دار قسمنه مصادف اولان مذکور نفاطه اجرا ایدیله جک موفقیتلی بر خروج بوغازک اك قوتلی واك مهم قسمی سرباً الده ایتک دهه مساعددر .

هـ) «ساروس» جهتده اجرا ایدیلن نمایش موافق ایدیسهده تأثیر اعتباریله غیر کافی ایدی. بو حرکت برساته اخراجله باشلاسه ایدی مدافعه قومانداتی تدایر مقابلهیه وحی دها فضله تلاش و اندیشهیه سوق ایدر و اغلب احتمال «ساروس» منطقه سنده کی قوتلرمزی اوزون مدت جنوبه معاونندن منع ایلیه بیلیر ایدی.

مواد مسرووددن ماعدا آتیده کی نقاطده نظر تأمله آلفغه شایاندر :

۱ — مؤتلفین دوختاسی، اخراج حرکاتی صر سنده اکر زیاده اخراج نقطه لرینه اجرای تأثیر ایدیور و قره دن ایلر ییلان قطعاته لزومی قدر یاردم ایده مبور ایدی. اکثر یاطلی فورانی مر میلر استعمال ایدن کی افواه ناریه سنک قره ده کی تأثیراتی بک ضعیف و طپه لری قسماً اجرای فعلدن محروم ایدی. ساحله بک یقین صوقولان سفائن حربیه نك مر می محرک لری بک باتیق اولدییی ایچون موضی معلوم مدافعین طوبیجیسنه بیله اجرای تأثیر ایده مبور ایدی.

۲ — مترضینک هر خصوصده کی نفوفنه رغماً هجوملرنده موافق اولاماسی بونلری احضار ایده بک قره آغیر طوبیجیسنک حد کفایه ده اولاماسندن بو مهم وظیفه نك دوختایه تودیع ایدلش بولونمندن متولد ایدی. باتیق محرک لی اولان دوختا طوبیجیسنک بو هجوملری حاضر لایه بیلیمسی امکانی یوقدی. بو صورتله صرف ایدیلن مبدول مهمات، قره آغیر طوبیجیله اجرا ایدلش اولسه ایدی محدود اولان هجوم جبهه لرنده مدافعین ایچون باریختی احتمالی قالیه جقدی.

۳ — «سدا البحر» جیه سنه توجیه ایدیلن صوگ دشمن تعرض لری هب پارچه پارچه یاییلمش و توجید مساعی جهت اهمیت ویرلمدیکی ایچون تماماً عقیم قالش ایدی.

مدافعین :

وضع الجیشی

۱ — هـ. لاردونك، قوتنك قسم اعظمی بوغازك حیات مدافعه سی ایچون اك تهلكلی اخراج منطقه سی اولان شبه جزیره نصف جنوبیسنه و متباقی قوتلرنی ده «ساروس» ایله «ناطولی» منطقه لرینه تخصیص ایتمیوب موجود آلتی پیاده فرقه سی ایکیشر ایکیشر «ساروس» و «شبه جزیره» نك نصف جنوبیسی ایله «آ ناطولی» منطقه لرینه تقسیم ایتش اولماسی جای تأملدر. بوغاز ساحه سی ایچون اهمیت اعتباریله شوبله بر تصنیف بایله بیلیر : برنجی درجه ده «شبه جزیره»، ایکنچی درجه ده «آ ناطولی» و اوچنچی درجه ده ایسه «ساروس» منطقه لری. برنجی درجه ده حائز اهمیت اولان «شبه جزیره» نك؛ دشمنك قوت اخراج ایتسنه مانع اولوق ایستدیکمز

قطه لرینه و مثلاً «سد البحر» و «قیاتیه» قسملرینه ده ادا بایندن اعتباراً لزومی قدر قوت تخصیص ایتمک و دیگر اقسامی ایسه ترصد ایتمک لازم و بو قطه لره قارشو و قوعوبله جق هر هانکی بر اخراج تشبثی عقیم بر افاق ایچون کزیده و مناسب قطه لرده قوتلی احتیاطلر بولندیرمق و وضع الجینتی اوکا کوره ترتیب ایتمک اقتضایدردی .

بومقصدله «فرقه نك بری [قوجه دره - آناظرطه لر] ، ایکنجی فرقه بی [صرافیم -

جفتلکی - صوغانلی دره] ، اوچنچی بر فرقه بی ده «کبرته» شمال شرقی سینه و دودنجی فرقه بی ده

احتیاط عمومی اوله رق «مایدوس» و «بیغالی» ده ، بر فرقه ده ارنگوی «جوارنده و دیگر

بر فرقه بی ده «کیسولی» منطقه سنده ، سواری لوانی دخی «ساروس» شالنده بولندیرمق

موافق کوردولمکده در .

۲ — «آری برونی» و «سد البحر» ایلمک چیقان دشمن قوتلرینک بداینده مقابل

تعرضه طردی فکری پک موافق ایدی ؛ چونکه اساس مقصد دشمنک یرلشمسینه میدان

ویرمامک و چیقان قوتلری یا احما و یا کیلرینه عودته اجبار ایتمک ایدی . فقط بر کره دشمن

یرلشدکن و قوتی تکشیف ایندکدنصکره بومقصدک استحصالی آنجق انسان ، اسلحه

و خاصه مهمانجه محسوس بر فوقک وجودینه باغلی ایدی و بومهم شرطک تأمیندن اول

اجرا ایدیله جک هر تشبثک عقامته اوغرایه جنی طبعی ایدی .

۱۹ . فرقه نك ۱۴ نیسان تعرضی ایله هراییکی جبهه ده اجرا ایدیلن متعدد مقابل تعرضلرده

بو شرط تأمین ایدیله مامش و حتی ۱۹ . فرقه نك ۱۴ نیسان تعرضنده طوبجی قضائی عدم

موقضیتک یکانه عاملی اولمشدی . «آری برونی» جبهه سنده اجرا ایدیلن ۶ مایس ۳۳۱

تعرضده عینی وجهه آغیر طوبجی فقدان و موجود طوپلره مقدار کافی جیخانه

بولونه مامسندن طولای عقیم قالدی .

۳ — مذکور تعرضک عدم موفقیت عواملی میاننده ، تعرضک وقتدن اول و دشمنه

احساس و درینلکنه طوغری ترتیبات آلته رق لزومندن پک قطله افرادک برنجی خطه

بیغیلیمسی قصورلری ده ذکر اولنه بیلور . فی الحقیقه ۲ . فرقه ، ۹ مایسده کندی سینه

مخصوص جبهه قسمی اشغال ایدرکن لزومسز کوروتولورله دشمنک نظردقتی جلب ایتمق

و علی الصباح هجومه قالدیرکنده بوری و موزیقه چالدره رق بسبتون مقصدی افشا

واخلالدا یلشدر .

جبهه ده کی انسان کثافته کلنجه ، هم قطعاتک سربس تی حرکتی ، آتش فوقی

استحصالی اشکال و همده ضایعاتی تزئید و طولایسیله موفقیتشز لکی تولید ایلدی . مذکور تعرضه اشتراك ایدن درت فرقه [۱۹، ۳۰، ۱۶ . فرقهلر] نك ۴۲۰۰۰ كشيك موجودينه تقريباً اوج كيلومترهك برجهه ویرلش و تکمیل فرقهلر بودار جبهه به [متره باشه ۱۴ انسان] ادخال ایدلش ایدی . ایشته بو تکثیف طولایسیله درکه نه ایلری به طوغری جیخانهك منتظماً و زماننده سوقی ونه مقداری پك چوغه واران مجروحینك کری به نقلی قابل اوله بیلشمدر ، حالبوکه : جبههك بودرجه تکثیفی هم لزومسز و همده بالعکس مضرایدی و مثلاً عینی جبهه یی ایکی فرقه ایله اشغال ایدوب دیگر ایکی فرقه یی تعرضه دوام ایچون الده احتیاط اوله رق صاقلامق دهاموافق اوله بیایر ایدی .

۴ — ینه ۶ مایس تعرضده هجوم حقیقی یی اجرایه مأمور فرقه [۲ . فرقه] نك موضع وایلرینی اوکر نمدن هجومه سوق ایدیلشی بالطبع طوغری دکل ایدی .

۵ — بو حرکتك سوق واداره کیمینی ده آیریمجه شایان ملاحظه در :

اولا : بری مدافعاته مأمور ۵ . اردو ایله مواقع مستحکمه قوماندانلنی آره سنده وحدت فکر و حرکت پك تضییف ایدی .

• بوندن ماعدا قوای بریه به معاونته مأمور دونما اقسامی ده آمیرال (سوشون) • مربوط ایدی . قرارگاه عمومی طوغریدن طوغری به کندیسنه مربوط اولان بو اوج مقامی مقصد مشترکه کوره قولانق ایچون بالذات سوق واداره یی اله آملی و بو اوج باشلی اداره به خاتمه ویرملی ایدی .

ثانیاً : محاربه میدانندن اوزاق اولان ۵ . اردو قوماندانلنی ، بالفعل ایشك باشنده بولنان غروب قوماندانلرینك صلاحیتده ده آاز مداخله ایتملی و اونلرده لزومی قدر سربستی فکر و حرکت بر اقلی ایدی . اردونك ۶ مایس تعرضنده ، هر دوت فرقه یی جبهه به مأمور و حتی هر برینك محلی ده تعیین ایتمی ایشه بو قیلدن ایدی . مذکور تعرضی صاغ جناحدن و مصطفی کال بك فرقه یی تقویه صورتیه سوق ایتمك ایستیان شمال غروپنه سربستی حرکت ویرملی و هیچ اولمازسه تعرضك زمان اجراسنی اولسون غروپه بر اقلی ایدی .

۶ — « زیفین دره » جبهه سنده ۱۵ : ۲۲ حزیرانده اجرا ایدیلن شدتلی مقابل تعرضلر مزك طرز اجراسیله وقوعه کلن مهم ضایعات بو هجوملرک احضارینه مقتضی طویجی جیخانهك فقدانندن منبعثدر . نقصان حاضرلق و نا کافی مهمات ایله کیریشیلن بو تعرضلر

بو زدن در که جنوب غروپی بر هفته نظر فنده غائب ایستد یکی ۱۶,۰۰۰ کنشی به مقابل بر استفاده تأمین ایده مدی .

۷ - ابتدای حرکتده «سد البحر» جه سنده لزومی قدر تحکیات بایلمامش اولسی دخی شایان تنقید در . بو غروپ قوماندانی قازمه کورکک قیمت و اهمیتنی تقدیر ایتملی و متمادی واکثریا لزومسز تعرضلره الک قیمتلی فرقه لر مزی اریتمه ملی ایدی .

۸ - غروپلرک الده احتیاط قوت بولوندیرمامسی مسأله سی ده شایان ملاحظه ایدی واکثریا بومهم نقصان سببیلهدرکه ، دوچار تهلکه اولان نقطه لره وقت وزمانیله قوت یتیشدیرمک و تهلکه نک وقوعنه مانع اولمق ممکن اوله مامش ، بالعکس شورادن بورادن کچ یتیشدیریله بیلن قوتلره بالضروره مقابل تعرضلر اجرا ایدیلهرک شایان استکثار ضایعاتله تهلکه نک دفعنه چالیشمشر .

مع هذا بو قصورک اساس عاملی ده ، غروپلرک احتیاط قوتلرینه کیف مایشا تصرف ایدن اردونک لزومی و لزومسز مداخلاتی ، و احتیاطلری غروپلرک ائندن آلوب باشقه یرلره کوندرمی اندیشه سی ایدی .

اوچنجی قسم

آنافارطه اخراجی ، جونق بایری ، آری برونی و سدالبحر محاربائی

اوچنجی کیرته محاربه سندن سکره جنرال هامپلتون انکلتره دن تکرار قوای امدادیه ایستدی . بونک اوزرینه حکومت ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۳۰ . فرقلردن مرکب طقوزنجی قول اردو ایله ۵۳ و ۵۴ نجی ته ریتوریا فرقلرینی کوندرمه کقرار ویردی . بو قطعانک ایلك قدمه سی ۲۷ حزیران ۳۳۱ ده وقول نهایی ۲۸ تموزده یتشه جکدی .

جنرال هامپلتون بوندن سکره کی حرکات ایچون شویله برپلان تنظیم ایستدی: بو قوتلرک بر قسمی ایله « آری برونی » جبهه سی تقویه ایدرک ترکلرک صاغ جناحه یعنی « صویناخی » ، « جونق بایری و قوجه جن » تپه سته شدتلی بر تعرض یایمق و مواقع مذکورده نک ضبطی متعاقب (قیابته مایدوس) خطه ایلرولیه رک ترک ااردوسنک « آستانبول » ایله مواصله سی کسمک و متباقی قوتلری ده « سوولا » یه اخراج ایدرک بوراسنی اس الحرکه یایمق .

اصل ضربه قطعیه آری بوننده کی قوتلر واسطه سیله مدافعینک صاغ جناحه اورولاجق و « سوولا » اخراجی ده متممی اولمق اوزره حرکاته ۲۴ تموز کیجه سی باشلا باجقدی .

حرکاته باشلامازدن اول « سدالبحر » و « آری برونی » جبهه لرنده تعرض نمایشلری یاییله جق و « ساروس » کورفرینک شمال ساحلنده اوچیز کشیلک بر مفرزه چیقار یلا جقدی .

دشمنک حاضر لمقده اولدینی اشبو تعرض حرکتی ، ده اتموز ابتداسنده عثمانلیرجه خبر آلدی ؛ بو استخباراتک الک مهمی ۹ تموز ۳۳۱ ده آلمان قرارگاه عمومیسنک کوندردیکی بر تلغراف ایدی که بونده افرنجی اغستوس ابتدالرینه طوغری چناق قلعه یه یکیدن عمومی بر تعرض اجرا ایدیله جکی و بو حرکتک « ساروس کورفری » نه ویا آسپاساحلنه یاییله جق بر اخراج ایله توحیدی محتمل اولدینی بیله دیرلکده ایدی . دیگر خبرلره نظر آ دشمنک « یعنی » اطه سنده ۵۰ : ۶۰ بیک کشیلک بر قوت طوپلامقده اولدینی اکلایلیبور دی .

بشنجی اردو قوماندانی الک زیاده « قوم تپه » منطقه سندن اندیشه ایتمکله برابر « سدالبحر »

جبهه‌سی و «ساروس کور فزی» ایله آسیا غروبچی ده نظر دقتدن دور طوتمبور و مع مافیه شمال غروبچی قوماندانلقتك قناعتی خلافتنه اولارق آنافارطلر منطقه‌سه اخراج وقوعنی بك ده مأمول ایتموردی .

هراحتاله قارشو ساروس و آسیا غروبیلرنده اوچر پیاده فرقه‌سی «قوم‌تپه» منطقه‌سده بر پیاده فرقه‌سی ، «سدالبحر» جبهه‌سنك کریسنده احتیاط اوله‌رق ایکی پیاده فرقه‌سی بولوندریلبوردی [قروکی - ۵] .

۲۴ تموزدن اعتباراً [سدالبحر ، قانلی صرت ، جونق بایری و آنافارطلر] منطقه‌لرنده اجرا ایدیلن محاربات صره‌سیله آئیده ذکر ایدلمشدر :

«سدالبحر» محاربه‌سی

۲۴ و ۲۵ تموز ۳۳۱

دشمن ۲۴ تموز اوکله‌دن صکره ۳۰۰ ده «زینین دره» ایله «کیرته» دره‌سی آره‌سنده کی اوننجی فرقه جبهه‌سی ساعت ۴۰۰ قدر بومباردمان و سپرلری خراب ایتدی . بعده هجومه قالقارق بعض سپرلری ده ضبط ایدلیسه‌ده اجرا ایدیلن مقابل تعرض نتیجه‌سنده بونلری تکرار تخلیه‌یه مجبور اولدی .

دشمنك یکی بر بومباردمانی متعاقب اقشام قرا کلفنده اجرا ایتدیکی دیگر بر تعرض ده عینی عاقبه اوغرادی .

۲۵ تموز صباحی دشمن «کیرته دره‌سی» ایله «قانلی دره» آره‌سنده بولتان اون اوچنجی فرقه‌نك صاغ جناحی شدتله بومباردمان و سپرلری تخریب ایتدکدن صکره اوکله‌دن اول ۹۰۰ ده تعرض ایدرك مذکور سپرلری ضبط ایتدی . فقط متعاقباً اجرا ایدیلن مقابل تعرضه سپرلرمن استرداد ایدیلهرك یالکز کوچوک بر باغلق دشمنده قالدی .

دشمن عینی کونده صول جناحده کی اون دردننجی فرقه جبهه‌سی ده عینی صورتله یوقلادی ایسه‌ده هیچ بر موفقیت الده ایده‌مدی .

۲۴ و ۲۵ تموزده دشمنك «سدالبحر» جبهه‌سنه توجیه ایتدیکی تعرضلر بوسورتله تمامیه قیرلدی . مع مافیه آیک نهایتنه قدر مصادمات خفیف بر صورتده دوام ایتدی .

جنوب غروبنك ۲۴ : ۳۱ تموز ضایعاتی [۷۵۱۰] کشی‌یه بالغ اولدی .

«قائلی صرت، محاربہ سی»

۲۴ : ۲۸ تموز ۳۳۱

۲۴ تموز اوکله دن صکره ۴^{۰۰} ده دشمن [قائلی صرت - مرکز نیه] جیبه سف فایت شدتلی، رطوبتی آتشنه طوندی و خاصه بوجیه به کتیرمش اولدینی آغیر او بوس طوپ و بوزله «قائلی صرت» تحکیماتی خراب ایتدکدن صکره ساعت ۵^{۰۰} ده تعرضه قالدی «قائلی صرت» ی ضبط ایتدی، مدافینک متعاقباً اجرا ایتدکلی مقابل تعرض نتیجه سز قالدینی کبی کجه لین صباحه قدر متعدد دفعه لر اجرا ایدیلن تعرضلرده دهامشیت بر نتیجه و برده مدی . «قائلی صرت» ۲۵ و ۲۶ تموزده ده قائلی محاربته صحنه اولدی و ضایع ایدیلن سپرلرک بالکزر بر قاجی ده استرداد ایدیله بیلدی .

۲۷ تموزدن ایرته سی صباحه قدر ینه «قائلی صرت» ده مدھش تعرض و مقابل تعرض وقوعه کله رک بال نتیجه برنجی خط سپرلندن ماعدا دیگر سپرلر کاملاً استرداد ایدلدی . اوچ کوندنبری دوام ایدن بو محاربات قطعاتی، بک زیاده خبر پالامش و یورمش اولدینی ایچون ۲۸ تموزده تعرضله فاصله ویرلدی . اون آننجی فرقه نك ۲۴ : ۲۸ تموز ضایعاتی (۶۹۳۰) کتی اولوب بونک قسم اعظمی «قائلی صرت» ده ایدی .

دشمنک بو تعرضدن بکله دیکی مقصد تمامیله حاصل اولمشدی . هم «قائلی صرت» سپرلرینی ضبط ایتمش و هم ده شمال غروپی احتیاطلرندن اوچ آلائی بویله اک نازک برز مانده . «قائلی صرت» جلب ایله بیللمشدی .

«جونق بایری، یماربانی»

۲۴ : ۲۸ تموز ۳۳۱

انکلیزلر ۲۲ : ۲۴ تموز کجه لری ، یکی قطعاتدن درت و «سد البحر» جبهه سندن برکه جماعاً بش لوایی «آری بورنی» منطقه سنه چیقاردیلر و بونلرله «آری بورنی» نده کی قوتی جماعاً ۳۷،۰۰۰ کیشی به ابلاغ ایتدیلر . بو قوتک قریباً ۲۰،۰۰۰ ی «جونق بایری» ایله «قوجه جن» نیه سنه تعرضه مامور اولمشدی .

۲۴ تموز کجه سی ساعت ۱۰۰۰ دن اعتباراً تعرضه باشلایان انکلیزلر، ایلری قره غول

قطعاتی و آسمه دره، نك غرب صرترینه قدر کیر و لندکن صوکره اوج قولایله «جونق باری» و شماله طوغری تعرضترینه دوام ایستدکری کبی عینی زمانده تکمیل اون طقوزنجی فرقه جبهه سنی ده شدتی آتش آنته آلدرق موخاخنه تعرض ایلدیلر .

۲۵۰۰ موز صبحی دشمن، اون طقوزنجی فرقه نك صاغجناح و مرکزینه بر قاج دفعه تعرض ایندی ایسه ده موفق اوله مادی .

«جونق باری» نه توجه ایدن دشمن قضائی ایسه صاحبین مذکور تبه غربنده کی «شاهین صرت» ی ضبط ایتمش و «آغیل دره» و «آسمه دره» نك غرب صرترینه قدر کلش ایدی . بو ائنده (قوجه چن - جونق باری) خطی بوش ایدی .

صاحبین اون طقوزنجی فرقه قوماندائی، دشمنک «شاهین صرت» ی اشغال ایستدکنی و برقم قوتیه ده «جونق باری» نه ایلمی کده اولدینقی خبر آلتجه جبهه سنک یکانه احتیاط طابورینی «جونق باری» نه کوندردی و بو طابورده (بسم تبه - جونق باری) خطی ضعیف بر آوجی خطی ایله اشغال ایده نك ایلمی کده اولان دشمن ایله مصادمه به باشلادی . ایسته «جونق باری» نی ایلك دفعه اوله رق اشغال ایدن و طقوزنجی فرقه قطائی یتشجنجه قدر مدافعه ایدن اون دردنچی آلایک برنجی طابوری ایله بونك صولنده اخذ موقع ایدن یتش ایکنجی الایک ایکنجی طابورندن ایکی بلوك ایدی .

دشمن اوکلدن اول ۹۰۰ ده «آسمه دره» نك غربنده کی اون دردنچی آلایه تعرض ایستیه ده سوکمدی و مرکز و صاغجناحی ایله ده «جونق باری» نه تعرضه باشلادی . فائق دشمن تعرضه معروض قالان مذکور طابور بدایتده سارصلدی ایسه ده «بسم تبه» ده بولنان بر بطریقه نك آچیغه چیقاراق مؤثر آتیشه معاونت ایتمی و بواننده یتش طقوزنجی فرقه تقویه قضائی یاردمیه تعرض توقیف ایلدی و آرتق اقشامه قدر اوراده قالدی .

بو کون جنوب غروبندن کان دردنچی فرقه نك ایکی آلایندن بری «جونق باری» نه کوندردی و دیگریده شمال غروبئی قرارگاهنده احتیاطده قالدی . عینی کونده کان اون ایکی ماکنه لی فنك «جونق باری» منطقه سنه و ۲۰۰ ده کان بر آلای و بر بطریقه ده «قوجه چن» استقامته کوندردی .

۲۶ موز صبحی ساعت ۳۰۰ دن اعتبارا انکییزلر قوره و دوخما طوبلریله (قوجه چن - جونق باری - دوز تبه) خطی شدتی بومباردمان ایستدکنفکره ساعت ۴^{۱۵} ده تعرضه باشلادیلر . ایلك هجومده دشمنک صاغجناحی «جونق باری» نی ضبط ایندی . (آغیل - جاجیق بیکاری) خطندن تعرض ایدن دشمن قضائی طرد ایلدی . «آسمه دره» نك غرب

صیرت‌لرنده بولتان مفرزه مزه تعرض ایدن دشمنك صولجناحي بدایتده بر آز ایلر بلکه موفق اولدیسده بالاخره یاییلان بر مقابل تعرضه اوده رجته اجبار ایدلدی . «جولق بایری»نی ضبط ایدن دشمنه اوکون و اوکیجه متعدد دفعه لر تعرض ایدلیدسده آتیلامادی .

۲۷ تموز صباحی دشمن ینه شدتلی بر بومباردمانی متعاقب ساعت ۵^{۱۵} ده (جولق بایری - بسم تپه) خطنه تعرضه باشلادی ایسده نتیجه ده بوسکورنیله رك بر ثمره الده ایدمادی .

۲۸ تموز کیجیسی آناقارطه لر غربی قوماندانلغنه تعیین ایدلش اولان اون طقوزنجی فرقه قوماندانی مصطفی کمال بك ، یوم مذکورده آناقارطه لرده طرفزدن اجرا ایدیلن تعرضی اداره ایندکدنسکره اقام اوزری «جولق بایری» نه کلدی و بوراده یرلشمش اولان دشمنی طرد ایچون یکی بر تعرض ترتیب ایتدی . بو تعرض اوچ پیاده آلایله و ۲۸ تموزده یاییله جقدی .

۲۸ تموز صباحی ساعت ۵^{۲۰} ده ۲۳ و ۲۸ . آلایلر طرفدن «جولق بایری» نه شدید بر تعرض اجرا ایدیلرک اوراده کی دشمن قطعاتی بریشان برحاله کری به طرد و مذکور بایرله غرب یماجی ضبط اولندی . صول جناحده کی قطعاتنر دخی بوتعرضه اشتراك ایدرک «شاهین تپه» به قدر کلدیلسده مذکور تپه نی تمامیله الده ایدمیرک شرفنده کی تپه جکده توقفه مجبور اولدیلر . دشمن دونمائی تعرضلرینه دوام ایدرک (بسم تپه - جولق بایری) خطنك غرب یماجلرینه انمش اولان افرادیمیزی شدتلی آتش آلتنه آلدی ، «شاهین» صرتمده بولتان اون ماکنه لی تفنك ده افرادیمیزی پان آلتسینه طوته رق پك فضله ضایعاته دوچار ایتدی و بوسیله تعرض قوللریمز ، خط بالانك ۴۰۰ : ۵۰۰ متره غریبنده توقفه مجبور اولدیلر .

بوندن سوکره «جولق بایری» ایله ۱۹ و ۱۶ . فرقه منطقه لرنده آيك نهایته قدر مهم بروقه اولمادی . ۲۴ : ۲۸ تموزه قدر «فوجه چن» و «جولق بایری» منطقه سنده کی ضایعاتنر (۹۲۰۰) ودها صولده کی ۱۹ . فرقه نك ضایعاتی ایسه قریبی اوله رق (۱۸۰۰ : ۲۰۰۰) کیشی اولوب (فوجه چن - جولق بایری - قیاتبه) منطقه سنده کی عموم ضایعاتنر ایسه قریباً (۱۸۰۰۰) انساندر . بوجه مزقارشوسنده کی انکلینر ضایعاتی ایسه (۱۲۰۰۰) کیشی در .

«آنافارطه‌لر، اخراجی

۲۴ : ۲۶ تموز

انکلیزر ، ۹. قول اردونك ۱۱. فرقه‌سیله ۱۰. فرقه‌سی [برلواسی اكسيك]
 « سوولا » به تخصیص و بونكله (كیرچ تبه - مستان تبه واسماعیل اوغلو تبه‌سی) ایله
 « سوولا » کورفرسك شرفنده کی حاکم تبه‌لری اشغال ایتمک قرار وبره‌رك ۲۲ تموز کیجه‌سی
 ساعت ۱۰:۰۰ ده ۱۱. فرقه‌ك اوج‌لواسی « كوچك کیکلی رونی » نك طرفیندن و « قره‌غول
 طاغی » جنوبیندن قره‌یه چیقارمنه باشلادی و صباحه قدر اخراجی اكمال ایتدی. قره‌یه
 چیقان دشمن « لاله‌بابا » و « قره‌غول طاغی » نی ومتعاقباً « صوفته تبه » یی اشغال ایتدی.
 بواخراج قطه‌لری قارشوسنده کی قوتمز، بریحق ژاندارمه و برنظامیه طابورندن عبارت
 ایدی . قارشوسنده ضعیف برمدافعه قوتی بولنسه رغماً ۲۵ تموزده دشمن هیچ برار
 ترقی کوسترممده و آنجق اقسام اوستی « مستان تبه » یی ضبط ایدیه بیلدی. بونتیجه قارشوسنده
 « مستان تبه » مدافعلری [۲ طابور] « اسماعیل اوغلو تبه‌سی » نه و « قره‌غول طاغی » قارشوسنده کی
 ایکی ژاندارمه بلوکی ده « کیرچ تبه » به چکلدی . اوکله دن اول ساعت ۱۰:۰۰ دن اعتباراً
 انکلیزر اونجی فرقه‌ك ایکی لواسنی ده قره‌یه چیقاردیلر . شمال غروب قوماندا نی
 « آنافارطه‌لر » مفرزه‌سی تقویه ایدیه مده . چونکه انده هیچ براحتیاطی یوق ایدی .

یوم مذکور صباحی ساروس غروبنده کی ۷ و ۱۲ . فرقه‌لر غروب قوماندا نی
 میرآلای فیضی بك قوماندا سیله « آنافارطه‌لر » استقامته تحریك ایدلدی . کیجه ساعت
 ۱۰:۰۰ قدر ۷. فرقه قطعاً سیله ۱۲. فرقه‌ك بالکز برآلای « سیدلی » به کله بیلدیلر .
 بوسیله ۲۶ تموزده اجراسی طلب ایدیلن تعرض ایشامه تعلیق ایدلدی .

غروب قوماندا نی ، ۱۲. فرقه‌یه « طورشون » ك غرب و ۷. فرقه‌یه ده كوچوك
 « آنافارطه » نك شرق صبرتلرنده حاضرلق ترتیبانی آلدیردی و برنجیسه كوچوك « آنافارطه‌لر
 آزماغك شالندن (سوله‌جك - مستان تبه) خطه دیکرینی ده ازماغك جنوبیندن « داماحیق
 بایری » نه تعرض امرینی ویردی . غروب قرارگاهنه جلب ایدلش اولان فرقه قوماندا نلری ،
 عسکرک بك یورغون اولدینقی و اجرا ایدیلن اوزون یوروشلردن طولای پك چوق
 هوکوننی ویرلایکنی و طابورلرک آنجق نصف موجودله کله بیلش اولدق لیری ، بوکون
 یایله جق تعرضك بر فلاکته منجر اولسی پك محتمل اولدینقی بیان ایتدیلر .

فی الحقیقه ۷ . فرقه قطمانی، غایت صبحاق اولان بوموسمده دفعه ۳۰ : ۴۰ کیلومتره ،
۱۲ . فرقه ایسه ۴۵ : ۵۵ کیلومتره . مسافه قطع ایتشلردی . اساساً بدایت محارباتدن بری
بك خبریالانمش و هنوز کنديسنه چكى دوزر ویرمكه باشلامش اولان بوبورغون قطمانله
اواقشام تعرض اجرایی ، قطمانك الدن چيقاييلمسی طرلاييمیه، عدم موفقیته اوغراسمی
بك زیاده محتمل ایدی . فیضی بك بوملا حظه به معنی تعرضك ایرتسی صباحه تأخیری و قطمانه
کیجه قراكلغندن بالاستفاده دشمنه موقوله رق خجرتله برابر تعرض ایتملری امر ایتدی .
ولیمان پاشایه ده معلومات وردی .

اردو قوماندانی ایمان پاشا ، بواقشام اجرایی امر اولتان تعرضی ایرتسی صباحه تأخیر
ایتدیكندن طولانی میرآلای فیضی بکی تبدیل ایدرك برینه ۱۹ . فرقه قوماندانی مصطفی
کال بکی تعیین ایتدی و تعرضك ۲۷ صباحی اجرایی امر ایتدی . مصطفی کال بك ۲۹ تموز
کیجه سی نصف الایدن بر ساعت صكره « چاملی تکیه » یكله ك قوماندانی درعهده ایتدی .
قطمان اولجه فیضی بك طرفندن وریلن امر موجبنجه حرک ایتش و تعرض زمانی ده
قرب ایلمش بولنديكندن مصطفی کال بك بوعرض ترتیدساننده بکیدن تعديلات
اجرا ایتدی .

تموزك یكرمی آلتنجی كونی انكیزلرده جدی برحر كنده بولونماي اراق عین اسباب
و عوامل طولاییسيله الكز (سوله لك - كو كورتلی پيكاز) خطنه قدر ایلروله دی وایکی
طابورلق برقولده « يوسفجق تپه سی » و « ابريقچه » صیرتلمری اشغال ایدرك اوراده
قالدی و قول اردوجه تعرض ایرتسی كونی صباحنه تعلیق ایدلدى . بالاخره جنرال
هامیلتون دخی كلوب ایشه مداخله ایتدی ایسه ده ارزو ایلدیكى تعرضی یاپدیره مادی ؛
و آنجق ۲۷ صباحی ساعت ۳^{۳۰} ده بر طابوری « تکه تپه » استقامته سوردیره بیلدی .

برنجی « آنا فارطه » محاربه سی

۲۷ و ۲۸ تموز

بالاده بیان اولدینی اوزره بوصباح هرايکی طرف تعرض حاضر لانتش ایدی ، و بوحرکات
بروجه آتی جریان ایتدی :

۱۲ . فرقه جهه سنده : « چاقال چایی » شرقیه « اسماعیل تپه » خطندن غربه طوغرو تعرضه
باشلادی وجهه سنده مصادف ایکی دشمن طابورینی طرد ایدرك و برقاج ماكنه لی قنك

واسیردخی آلدقدنصرکه «یوسف جق تپه سی» اشغال ایتدی. دشمن صباح ساعت ۱۰ دن اعتباراً
زواله قدر فرقہ مکحول جناحہ درتیش دفعہ تعرض ایتدی ایسده هپسندہ طرداولتدی .
[فرقہ مک ضابطائی (۱۰۸۵) کیشیدر .]

یوم مذکورده دشمن «کیرچ تپه» یوده قمرض ایدره رك «سیوری تپه» بی ضبط ایتدی و فقط دها
فضله ایلر ولیه مدی .

۷. فرقہ جہہ سندہ : بوفرقہ دخی علی الصباح و آسمہ درہ، دن تعرضہ باشلادی وجہہ سندہ کی دشمنی طردایله و اما جلیق صیرت لری، قسماً اللہ ایتدی ایسده دشمنک مقابل تعرضیلہ صول جناحی و قیاحق درہ سی، کر بسنه آیتلیدی و اوراده دشمنی توقیف ایتدی .
[فرقہ نک ضایعانی (۹۷۸) کیشیر]

4. فرقه جبهه سنده : فرقه نك صاغ جناحى قمرضه اشتراكايتدى ايسه ده اوده ايلروليه، دى.

دشمن ، ۲۸ تموز صبحی ، ۱۲ . فرقه چہارم سے ایک فریقہ ایلہ تکرار لغرض و بونی
برقاج دفعہ دہ تکرار ابتدی ایسہ دہ موفق اولامادی واقشام ساعت بشدہ دونما
آئیلہ احضار ابتدکی سوک لغرض دہ عین ماقبتہ اوغرادی [فریقہ ک ضایعاتی
(۴۱۳) کشدر] .

۹. انگلیز قول اردو سٹک ۲۵ : ۲۸ نموزده عموم ضایعاتی (۴۰۰) ضابط (۸۰۰۰) نفرد.

۳۰. نموزده دشمن کو چك • آنا فارطه او و سی، نده کی طا بوریمزه رلوا اینه برفاچ دفعه تعرض
ابتدی ایسه ده کبری به آنا مادی .

۲۷ : ۳۱ تموزد ۷ و ۱۲. فرقہ لک عموم ضایعاتی (۳۵۳۶) کیشدر .

• کیرچ تپہ، محاربہ سی

۲ و ۳ اغستوس

انگلیزر پک کری قلمش اولان شمال جناح لرخی ایرلوندک ایچون ۲ اگستوس اوکله دن صوکره ساعت ۳:۴۰ ده شندتلی بر بومباردمانی متعاقب «کیرچ تپه» یه ایکی لوان ایله تعرض ایدرک ضبط ایتدیلر .

کجه لين طرفه زدن اجرا ايديلن مقابل تعرض ايله بر آراق و آسلا نيه، استر داد اولتدي .
ايسه ده دشمنك مكرر عودت تعرضه لري نتيجه سنده محافظه سي قابل اولما دي .

۳. اغتوس صبحی دشمن تعرضه دوام ایدہ رک «قالتی تہ» بہ صوفولدی ایسہ دہ اوکلہ دن صکرہ طرفزدن اجرا ایدیلن بر مقابل تعرض ایلہ ساعت اوجده «آرسلان تہ» استرداد ایدلدی .
بوعاربہ اشتراک ایدن قریباً اوج آلاک ضایعاتی (۱۶۹۶) کیشدر .

«سولہ» حرکتہ کی عدم موفقیت طولایسہ ۹ . قول اردو بہ یکی قوماندان تعین ایدیلن جنرال دولیلہ «سولہ» منطقہ سندہ بولان ۱۰ ، ۱۱ ، ۵۳ ، ۵۴ نجی فرقہ لری (۳۰۰۰۰ کشتی) سریمائیںظم و تنسیق ایدہ رک «اسماعیل اوغلو تپہ سی» ایلہ «کوچک آنا فارطہ» بہ یکی بر تعرض اجرا سنہ مأمور اولدی .

۵. اغتوس دہ مصردن کان ایکنجی سواری فرقہ سی دہ «سولہ» بہ حیقارلینی کبی «سد البحر» چہ سندن ۲۹ . فرقہ دہ ۷ اغتوس دہ بورایہ جاب اولدی و بوقوتلرلہ انکلیزلر طرفندن ۸ اغتوس دہ شو طرز دہ بر تعرض اجرا سنہ قرار و برلدی :

«سولہ جک» دن «کیرج تپہ» بہ قدر اولان مدافعتی قوتی ۵۳ و ۵۴ . فرقہ لر طرفندن اشغال ایدیلہ جک ۱۱ ، ۲۹ . فرقہ لر (اسماعیل اوغلو تپہ سی - یوسف جق تپہ سی) خطہ تعرضی ایدہ چکیر و اوندن صکرہ «کوچک آنا فارطہ» بہ ایلرولیلہ چکیردر . ایکنجی سواری فرقہ سیلہ ۱۰ . فرقہ نک ایک لوائی «لالہ بابا» جولانده احتیاط دہ قلعہ حق و داما جلیق بایری «ندن دہ ۹ طاہورلق بر قوت (قیاجق آغلی - صوصاق قویوسی) خطہ تعرض ایدہ چکیر .
بوجہ دہ کی عثمانی قطعاتی ایسہ ۵ ، ۱۲ ، ۷ . فرقہ لردن عبارت ایدی .

ایکنجی «آنا فارطہ» بحاربہ سی

۸ و ۹ اغتوس ، [دروک نومبر ۶]

تعرض بوجہ آتی جریان ایتدی :

۱۲ . فرقہ چہ سندنہ : اوکلہ دن صکرہ ساعت ۲^{۰۰} دہ دشمن دونخاسیلہ قرہ دہ کی طوبیجیسی ۱۲ . فرقہ چہ سنی خاصہ «یوسف جق تپہ» سیلہ «اسماعیل اوغلو تپہ» سنی شدتلی بر آتش آلتہ آلدی و بورادہ کی سپرلری قسماً خراب ایتد کد صکرہ ساعت ۳^{۰۰} دہ پیادہ سیلہ تعرضہ باشلا یرق ایلک حملہ دہ «یوسف جق تپہ سی» ندہ کی بعضی سپرلری ضبط ایتدی ایسہ دہ در حال مقابل تعرضہ طرد اولندی . عینی زماندہ فرقہ نک صول جناحنده کی بر قاج سپرلری دہا ضبط ایتدی و اورایہ یرلشمکہ موفق اولدی . دشمن بالآخرہ «لالہ بابا» جوارندہ کی احتیاط قطعاتی ایلری بہ سورہ رک ہوملری فی تجدید ایتدی و «یوسف جق تپہ» ندہ کی سپرلری تکرار ضبط ایلہ دی ایسہ دہ بنہ محافظہ ایدہ مدی .

۹. نجی فرقه ابه تقویه ایدیلن ۱۳. فرقه کیجه لین سول جناحده کی دشمنله صباحه قدر متعدد دفعه لر چاریش روق بال نتیجه مذکور دشمنی خرد و سبرلری اشتال ایتدی .
۷. فرقه جبه سنده : دشمن ، آزماغک جنوبنده کی مذکور فرقه جبه سته عین اشتخضال الله اوکله دن صکره ساعت ۳ ده تعرضه باشلادی . صاغ جناحه توجه ایدن دشمن طر زایدلادی . اینه ده مرکزه طرغزو یوروین دشمن « قاجق آغلی » جوارنده کی سبرلری می ضبط ایتدی و بونک استرداد ایچون اجرا ایدیلن مقابل تعرض نتیجه سز قالدی .
بو محاربه ده کی ضایعات (۲۶۰۰) و دشمنکی اینه (۶۵۵۸) کیشیدر .

دشمن « قاجق آغلی » جوارنده قازاندینی موفقیتی توسیع ایچون ۱۴ اغتوس اوکله دن صکره ساعت بشده شدتلی بر بونارده مالی متعاقب بر تعرض وها اجرا ایتدی و بر قاج سبرلری می ده ضبط ایتدی . کیجه لین صباحه قدر اجرا ایتدی کیمز مقابل تعرضلر نتیجه سنده سبرلرک بر قسمی استرداد ایدلی اینه ده محافظه سی قابل اولامادی .
بو محاربه ده کی ضایعات (۶۷۹) و انکلیزلر کی اینه (۱۰۰۰) کیشیدر . بو محاربه « آنا فارطله » منطقه سنده جزبان ایدن مهم محاربه لرک صوکنجیسی اولوب بوندن صکره ینه سبر محارباتی باشلادی و تخلیه یه قدر دوام ایتدی .

«چناق قلمه» نك تخلیه سی

«آنا فارطله » حرکاتک عدم موفقیتی اوزرینه فرانسه حکومتی جنرال سارای تحت قومانداسنده اولارق «چناق قلمه» به درت و انکلیزلرده ایکی فرقه کوندرمه قرار ویردیلر . فقط بو قطعاتک کوندرلی ایچون افرنجی ایلول نهایتلرنده فرانسه دارالحربنده پایلمسی مقرر اولان تعرضک نتیجه سته انتظار ایدیله چکدی . بو صره لرده بلغارستان سفر برلکنی اعلان ایتدی کی آلمان و اوستریا لرده صربلر قارشی تدارکاته باشلامشدری . بونک اوزرینه فرانسزلره انکلیزلر صربستانه معاونت ایچون «سلانیک» بر قوه صفریه کوندرمه قرار ویردیلر . «چناق قلمه» ده آرتق موفقیت امیدی قالماد بوندن تخلیه سی موضوع بحث اولمه باشلادی . تشرین اول ایچنده «چناق قلمه» نك وضعیتی تدقیق اتمک و مطالعاتی بیلدیرمک اوزره جنرال «سیر چارلس موزو» کوندرلی . مشارابه وضعیتی تدقیق ایتدکن صکره ویردیکی راپورده تخلیه نك لرومنی بیلدیردی . انکلیزه حکومتی صوک قرارینی ویرمک

ایچون «چناق قلعه» به لورد کیچری ده کوندردی . لورد کیچرده وضعیتی کوردکدن
 صکره عین فکرده بولوندی . بناء علیه «چناق قلعه» نك تخليه سنه قرار قطعی ویرلدی .
 فقط يالکز «آنافارطلر» و «آری برونی» منطقه لری تخليه ايديله جك ، «سدالبحر» منطقه سی
 ايسه حرکات بحریه به نقطه استاد اولق اوزره محافظه اولوناچدی . بوکا کوره ایجاب
 ایدن استحضارات پایلدی و «کانون اول ۳۳۱ ده «سدالبحر» جبهه سنده برستر تعرضی
 اجرا ايديله رك نه کیجه سی «آنافارطلر» و «آری برونی» منطقه لری تخليه اولوندی .
 بالاخره «سدالبحر» ده قالان انگیز قطعاتنه تعرض ایتک ایچون «آنافارطلر» و «آری
 برونی» نده کی عثمانلی قوتلرینك «سدالبحر» جبهه سنده طوبلانمقده اولدقلری و آلمانیدان پك
 جوق مهمات و مالزله حربیه کلدیکی خبر آلتسی اوزرینه «سدالبحر» كده تخليه سنه قرار
 ویرلدی و بو جبهه دنخ ۲۲ کانون اول ۳۳۱ کیجه سی تخليه ایدلدی .

«چناق قلعه» موفقیتی نه به مال اولدی ؟

ایلك بومباردماندن [۶ شباط ۳۳۰ دن] اعتباراً تام ۳۲۴ کون و یوم اخراج
 کورده ده تام ۲۵۹ کون دوام ایدرك بالنتیجه اردوی عثمانینك نامسوق بر ظفريله قاتان
 حرب عمومینك بواک قانلی محسنه ، اودومزك اك قیمتدار و اك بیوك قسی اشتراك
 ایتش واجداددن موروث قابلیت حربیه مزك اك بلیغ و اك شموللی آثار و ائمار
 بوراده انكشاف ائلمشدر . ایلك اخراج حرکتدن اعتباراً تدریجی بر صورتده تقویه
 ایدیلن بوجهنك ایلول نصف اخیرنده کی قوتی ، ۲۱ پیاده فرقه سنه یعنی ۳۱۰،۰۰۰
 کسینی متجاوز بر مقداره بالغ اولش ایدی .

عثمانلی اردوسنك بوجهه ده کی ضایعات عمومی سی ، هنوز تمامیه تثبیت ایديله مه مشدر . مع مافیه
 منایع و ثائق موجوده دن حقیقته بر درجه یه قریب اولارق استخراج ایدیلن ارقام شودر :

۵۵،۱۲۷ شهید

۱۰۰،۱۷۷ مجروح

۱۰،۰۶۷ غائب

۲۱،۴۹۸ چناق قلعه ده امراض مختلفه دن وفیات

۱۸۶،۸۶۹ یگون

انسانی حربیه بوجهه دن کیری به سوق اولنان خسته و تبدیلهلوايلرك ۶۴،۴۴۰

زاده-زنده کی مقدار نی ده علاوه ابد رسه ك حاصل اوله جق ۲۵۱,۳۰۹ یكونی ایله «چاق قلمه»
جه، سنده و بر دیکمز ضایعات عمومی حقیقه قریب بر درجه ده کو سترمش اولاجنز .
دول استلافیه نك بو جهده کی ضایعاتنه کلجه، مقتول ، مجروح ، اسیر وغائب اولارق
انکلیز لرك (۲۱۶,۰۰۰) و فرانسز لرك (۱۱۵,۰۰۰) که جمأ (۳۳۱,۰۰۰) کتی در [۴].

---

[۴] فرانسه اردوسی بیکباشیلرندن De civieux نك [۱۹۱۴ - ۱۸ بوبوك حربی] عنوانلی
اثری [صحیفه - ۵۰]

اوچنجی قسم حقنده مطالعات

۱ — دشمنك «آنافارطه» لر اخراجيله اوکا تقدم ایدن حرکات ایچون ترتیب ایتدیکی پلان اساس اعتباريله ایجاب وضیته موافق ایدی. اولاً «آری برونی» جبهه سنك صاغ جناحی قارشینه بر مقدار قوت چیقاروب اوراده کی قطعانه برابر تعرض ایتمی مدافعی اشغال وثیقت و احتیاطلری صرف ایتدیرمك مقصدینه مستند و بناء علیه اصولنده ایدی .
بو حرکتله هم «سوولا» دن اجرایی مصمم اخراج تسهیل اولوناجق وهمده «آنافارطه» لر اوزرندن شمال غروپی صاغ جناح و کیرینه توجیه ایديله جك احاطه حرکتی ستر ایدلش اولاجق ایدی .

بوموافق قرار عزم وشدته تطبیق ایداسه ایدی هر حالده يك شمولی بر نتیجه اقراران ایده بیلیر و اساساً آتیق و يك ضعیف [بر یجنی ژاندارمه اولق اوزره ۲,۵ طابور پیاده] بر مفرزه نك تحت ترصدنده بولان «آنافارطه» لر منطقه سندن «بوپوك آنافارطه» اوزرندن «بیغالی» بی الده ایديله بیلیر ایدی. بر کره بوغاییه وارلیدی آرتق بوغازه حاکیت قازانیله جق و بوغازکبری مدافعه قوتنك شمال و جنوب غروپلرنده کی قسم کلیسنك داخل عملکته اولان بری موصله سی قطع ایدلش بولوناجق ایدی .

معرضینك بوغاییه وارده مامسی اسبابی آتیده کی ابکی ماده ایله قابل اجمالدر :

۱ — متحداً و عینی زمانده تعرض ایدله سی ؛

۲ — «آنافارطه» لر قارشى ایلروله ین دشمن اخراج قوتنك جبهه سنده کی ضعیف مدافعیی سرعت و شدته آتاماسیدر .

۳ — مدافعه قوماندانی ، دشمنك مصمم اخراج حرکتی نه یولده مطالعه ایتلی و وضع الجیشنی فصل ترتیب ایتلی ایدی ؟

۵ . اردونك یکی دشمن اخراجنه متعلق افکار و مطالعاتنه باقیلیر ایسه منتظر دشمن حرکتنك اك زیاده :

۱ — شبه جزیره نك استانبولله موصله سی قطع ایتك اوزره «ساروس» کورفرزنده «بولایر» برزخته ؛

۲ - شمال و جنوب غروپلرینی بر بردن آیرمق وخاصة جنوب غروپی ناقابل تمیز
 بروضیته صوقق مقصدیله ایکی غروپ آره سنده «جام تبه»، «قوم تبه» منطقه لرینه ؛
 ۳ - «سدالبحر» جبهه سی تقویه صورتیله اورادن جنوب غروپی جبهه سه توجیه
 ایدیه جکته احتمال ویریسور ؛ و «انافارطه لر» منطقه سیله آسیا ساحلنده دشمنک بویه
 برنشیده بولوناییه جکته پک آز محتمل کوریسور ایدی. مذکور اردو، ایشه مارالذکر
 احتمالاتی نظر دفته آلارق موجود قوتی [قروکی - ۵] ده ارانه ایدیه ایکی وجهه توزیع
 ایتش ایدی .

فی الحقیقه دشمنک مصمم اخراجی آتی الذکر منطقه لردن وقوعه کله ییله جکدی :

- ۱ - آناتولی ساحلی [بشیکه لردن قوم قلمه یه قدر] ؛
- ۲ - جبهه لرینی تقویه صورتیله «سدالبحر» و «آری برونی» جبهه لرینه ؛
- ۳ - سدالبحر و آری برونی جبهه لری آراسه ؛
- ۴ - «آری برونی» جبهه سی شانه [انافارطه لر منطقه سه] ؛
- ۵ - «ساروس کورفزی» ساحله .

برنجیسی - آناتولی ساحله چیقاجق یکی دشمن قوتلری هیچ بر مقاومت معروض
 قالمدینی تقدیرده «بویوک و کوچوک بشیکه» لردن آنجق اخراجک ایرتسی کونی، و «قوم قلمه» دن ده
 بلکه اخراج کونی آقشامی «ارن کوی» حذالرینه یتشه بیلیر . مع هذا ایلری قطعاً تمزک
 «مدرس» خطیله شرقده کوسره جکلری مقاومت بلکه بومدن بر مثل تزیید ایده بیلیر .

بناءً علیه بدایتده بو جبهه یه قارشی «ارن کوی» جوارنده یالکز بر فرقه براقق
 و بر فرقه یی ده «چناق قلمه» ده و اوچجی بر فرقه یی ده «چناق قلمه» قارشینه وروم ایلی ساحلنده
 «کلیدالبحر» ده اردو احتیاطی اولق اوزره بولوندیرمق موافق اولور. اردو، بوا یکی احتیاط
 فرقه ایله ایجابنده «ارن کوی» و یا کیریسنده مناسب بر موضع آلارق آناتولی ساحله
 چیقوب ایلروله بن دشمن قوتلرینی توقیف و تثبیت ایده بیلیر .

ایکینجیسی - دشمن «سدالبحر» و «آری برونی» جبهه لرینی تقویه صورتیله یکی قوتلر
 اخراج ایدر سه شایان اهمیت بر نتیجه الده ایده بیلیمس احتیاطی پک ضعیفدر. چونکه شمال و جنوب
 غروپلرینک موجود اوچ احتیاط فرقه سی سربماً و آناتولی ایله «ساروس» منطقه لرنده کی
 ۶ فرقه دخی پیدرپی مذکور مدافعه جبهه لرینی تقویه و دشمن ایلری حرکتی کافیه السابق
 منع و توقیف ایده بیلیرلر .

اوچنجیسی - شمال و جنوب غروپلری آراسه قوت اخراجی ایسه الک قوی بر احتمال

ایله نتیجه سز قالغه محکومدر . چونکه اولاً: مذکور جبهه بویله بر احواله قارشی وضعیتک مساعده سی نسبتده مکملاً تحکیم ایدلش؛ ثانیاً: مذکور غرو پلرک احتیاط فرقه لریده پک یقین اولدیلندن وقت وزمانیله دشمنی قارشیلایه رق هنوز اخراج حالده ایکن صیقتشدره بیلیرله؛ ثالثاً: بورایه جی قاجق دشمن قوتی جبهه دن احتیاط فرقه لریده وجناحلرندن ده غرو پلرک اساس قوتلریله بالایی قوشاتلش و تهلکلی بروضیته دوشمش اولور .

دردنجیمی — «آری برونی» منطقه سنک شمال طرفی ایسه مدافعین ایچون الکضعیف واک تهلکلی بر قسدر . چونکه اولاً: بوجهده شایان قید هیچ بر تحکیمات یوقدر؛ ثانیاً: مدافعه قوتی پک ضعیف، کرک غرو، پلرک احتیاط فرقه لرندن و کرکه اردو احتیاطندن پک اوزاقدرد؛ ثالثاً: بورایه جی قاجق دشمن قوتی «ساروس» منطقه سنده کی فرقه لر مزه قارشی سول یانی مثلاً بر فرقه لاق قوتله تأمین ایتدکدن صکره شمال غرو پی صاغ جناحی احاطه ایتمی سریع و جسورانه برضربه ایله «قوجه چن» اوزرندن «بیغالی» یه قدر سارقوب هم بوغازک داخلی استحکاماتی اقاط و هم ده جنوب و شمال غرو، پلرینک خطوط مواصله و رجعتلرینی قطع ایلمی احتمالی ظالدر .

بشنجیمی — «ساروس کور فزی» نک هر هانکی بر نقطه سنه و مثلاً «بولایر» برزخته وقوعبولاجق بر اخراج حرکتی دشمنی اودرجه مؤثر اولاماز. چونکه اوراده کی اردو احتیاطی طرفدن سرعت و سهولته قارشولانیر و بوغازک مهم اقسامندن پک اوزاق اولسی طولایسیله پک ده مؤثر اولاماز .

اسباب مسروده طولایسیله وضع الحیشک وجه آتی اوزره اولسی شایان آرزو اولایلیر: آنا طولی ساحلی ایچون بر فرقه ، «ارن کون» وایلرینده ، جنوب غرو پلرک احتیاط فرقه لرندن بری «قوم تپه» جوارنده، و آنا طولی ده کی فرقه لر دن بری «چناق قلعه» و دیگر ی ده «کلید البحر» ده بولونملی ، «ساروس منطقه سی» ایچون ایکی فرقه کافی کله بیله جکندن مذکور منطقه ده کی اوج فرقه دن بری ده «طوروشون کوی» جوارینه آلدیرلمی و بودرت فرقه [چناق قلعه ، کلید البحر ، قوم تپه و طوروشون کوی] اوردو اتده احتیاط قوتی اولملی . اردو، بو قوتلی احتیاطی ، ایجاب حاله کوره هم آنا طولی منطقه سنده و هم ده جنوب و شمال غرو بیلریده بونلرک آره سنده کی منطقه ایله «انافارطه لر» جبهه سنده ایجاب حاله کوره قوللانه بیلیر .

۳ — دشمنک «انافارطه لر» جبهه سنه قوت اخر ارجندن اول «قانی صرت» استقامتده

نمرضه قالقشمسی اساس اعتباريله موافق و بو حرکتدن چيقارمق ايستديكي نتيجه اغلب
احتمال شو ايدى :

۱ — دشمن ، « قانلى صرت » نمرضه هم شمال غروپنك جنوب غروپيله اولان ارتباطنى
قطع وهم دمه مذکور غروپك كبرى خدماتى اخلاص ايدمه بيلير و بوسيله شمال غروپنك احتياط
قوتى صرف وثايت اينديره بيلير ايدى .

۲ — دشمنك اخراج صره سنده « جولوق بايرى » نه نمرضى ، شمال غروپنك صول جناحنى
خير پالامق ، احتياطلىرى صرف اينديرمك و « آفا قارطه لر » جبهه سته چيقاريله جق قوتلر ك سرعت
وسهولتله احاطه حركتنى باش ارمسى تأمين ايلك ايدى . شمال غروپى ، بداينده موجب
انديشه بر حاليده رقى ايدن دشمن نمرضى ، بويوك بر غيرت و فعاليتله قارشيلادى و جنوب
غروپنك تام زماننده يقشديرديكي قويه قطعاتى ياردميله دشمنى كبرى يه آتدى . كرك غروپك
بوشمرعزم و فعاليتى و كركه ديكر غروپك معاوتى جداً شايدان قيد و قطعاتك بومقابل نمرضلرده
ابراز اينديكى عزم و فداكارى شاينته تقدير ايدى .

چناق قلمه هجوم و مدافعه سی حتمه عمومی مطالعات

بوهجوم و مدافعه اولی وضعیت عمومی

چناق قلمه بوفازینک ایلک تضیق بحری به دوچار اولدینی صره لرده کی جهان حربی وضعیت عمومی سی شوایدی :

آلمانلرک غرب جهه سنده کی تعرضی حرکاتی ، مؤتلفین اردوسی طرفدن طوردی برلش ایدی . بوجهه بونجه ، حدودده ، «مارن» ، «پقاردی» ، «آرتواز» و «فلاندر» ده وضعیت عمومی بی اخلال ایتمه ین محاربات دوام ایدیوردی .

بر اوجی شمال دکزی ساحله ، دیگر بر اوجده بیطرف اسویجره حدودینه طیانان غرب جهه حربنده واسع مقیاسده حرکات حربی اجرایی اوزون مدت هیچ برطرف ایچون موضوع بحث اولامازدی .

شرق جهه سنده ایسه ، بوده [آلمانیا - روسیه] حدودی جوارنده دورت نهر بونجه «قاربات» لره قدر ظاهراً تثبیت ایدلش ایسه ده خطوط حدیده و مهمات خصوصارنده بکده ایی بروضعیتده بولمیان روسلرک بو وضعیتی ادامه ایده بیللمی مشکوک ایدی .

جنوب یعنی صربستان جهه سی آوستریالیلر علیه بیوک تحولاته صحه وجود اولمش و صربیلرک برضربه سی نتیجه سنده آوستریا اردوسی «طونه» نهرینک شانه آتیلش ایدی . بناء علیه هیئت عمومی سی اعتباریله وضعیت حربیه اوصره لرده دول مرکز به دن زیاده منظومه ائتلافیه لهنه دوئمش ایدی دینله بیلیر .

عثمانی جهه لرینک وضعیتی

قفقاس جهه سی : «صاری قامش» تعرضدن کلی ضایعاتله جیقمش اولان ۳. اردو ، حدود عثمانی کریمه «آزاب» شرق صیرت لرینه چکلش و حال مدافعه به کچمش ایدی . مذکور اردو اوزون بر زمان ایچون تعرض قابلیتی غائب ایتمش و بونک تضمین و تلافی سی ایچون

۵۰. قوهٔ سفریه ایله قویه ایدلیدیکی کبی انسان و مالزیه نقصانی ده پیدرینی اکمال ایدیلوردی. روسلره کلنجه ، مهادی تعجیزاتلرینه رغماً ۳ . اردوبی دها کیری به سورده جک قوت و قابلیت کوستره میورلردی .

عراق چیه سی : انکلیر قوهٔ سفریه سی ، « بصره » و « قورنه » بی ضبط ایتدکن صکره حرکاتی موقتاً تعطیل ایتش ایدی . عثمانلی قوتی ایسه ، واسع برسوق الحیش پلانک تطبیقی مقصدله قسم کلیسی ، کوکلی عشاری « ناصریه » حوالیسنده طوبلامق ، ایکنجی درجه ده کی قوتلرده انکلیرلری دجله وقارون وادیلرنده تثبیت و اشغال ایتکه چالیشیوردی .

سیناچه سی : برنجی قنال سفرینک عقامتدن صوکره قنال قارشیسندنه کی ضعیف قطعاً تمز کیری به چکلش و طرفین آراسنده همان هیچ ناس قلامش ایدی .

پایتخت قبولرنده ایسه بشقه بروضیت تحصیل ایتش ایدی : چناق قلعه بوغازینک بر تعرض بحری به اوغراسنه هر آن انتظار ایدن قرارگاه عمومی ، ۱ ، ۵۰ و ۶ . قول اردولری محتمل تعرضک منتج موقت اولسی احتماله و یا روسلرک بحر آفرده دکز بوغازی طرفینه وقوعو لاجق هر هانکی بر تعرض و یا اخراج تشبته قارشی پایتخت و اطرافنده بولدر مقدمه و ۳ . قول اردونک ایکی پیاده فرقه سی کذا بر اخراج تهلکه سنه قارشی « چناق قلعه » بوغازی منطقه سندنه طومقده ایدی .

۲ . قول اردو ایسه هر احتماله قارشی « ادرنه » ولایتده بر اقیلمش و ۴ . قول اردوده (باندیرمه - بالیکسر) خطنده و ایجاببندنه « چناق قلعه » مدافعه سنه معاونت ایتک اوزره طوبلامش ایدی .

خاصم دولتلرک حرب و حرکات عسکریه غایه لرندن بری ده ، دولت عثمانیه نک پایتختی و همان تکمیل منابع حربیه سنک مرکزی اولان استانبولک ضبطی اولدیفنه شبهه یوق ایدی . بوغایه و صوللری حالنده یا دولت علیه بی بستیون حربیدن چیقاریر و یا قسماً اولسون اوروبا حربندن تجرید ایده بیلیرلردی .

دول مخصوصه بی بوغایه سوق و تحریص ایدن عوامل پک جوق ایدی ، روسلرک میلونلردن عبارت منابع عسکریه سندن و پک مبذول وسائط احاطه سندن مقصد مشترک نامنه اعظمی درجه ده استفاده ایتک ، محتاج اولدینی اسلحه ، مهمات و تجهیزات و سائره بی کندیسنه ایصال و حربیه

دوام قدرت و قابلیتني ادامه ايتك بالطبع استنبولك ضبطه و بوزارلك دول استلافيه آيتق بولمنه متوقف ایدی .

چونكه بالطق دكری آلمان دونمسی طرفندن ذاتاً قیادلتش وده اوقانجل ، یولی ایسه سنهك قسم اعظمی منجمده ، سیریا خطی ده آنجق اقصابی شرق احتیاجاتی تأمین ماسده برحاله بولونمش اولدیفندن روسلره یكانه طریق معاونت استنبول یولی یعنی بوزارل اولاییلیدی . بومهم مقصدك استحصالی ایچون ایکی طرز حرکت واردی :

۱ — بوزازی صرف بحری قوتله ،

۲ — هم بری و هم ده بحری قوتله و عینی زمانده زورلامق .

برنجی شتك قبولی حالده اولی همان اعلان حرب عقبنده و باصقین طرزنده اوله رق باعقی و بو حرکتده ، حقیقتده تخصیص ایدیلن وسائطدن ، دها فضله و دها مکمل بر قوه بحریه تخصیص ایدهرك سرعت و شدتله تطبیق ایتك ایجاب ایدردی .

چناق قلمه تضییق بحریسه تخصیص ایدیلن قوتك آزلی ده کوستریورکه متعرضین ، مدافینك قدرت تدافیه سنی بلا سبب استعمار ایتش و نا کافی بر قوت و همتله بوزازی اسقاط ایده بیله جکنی ظن و تخمین ایدهرك آلدانمشدر .

مع هذا تضییق بحریك یالکز بردفعیه . بش مارتیه حصری ده آریجه شاپان ملاحظه در . بیوك بر مقصدك استحصالی اوغورنده ویریلن جزئی ضایعاتدن اورکه مك و بوتیشی دها زیاده و بر قاج دفعه تکرار لامق ایجاب ایدر و بوسورتله اغلب احتمال یالکز بحری تضییق لرله ده غاییه وارینه بیلیر ایدی .

بیوك مقصدلرك تأمین ایچون بیوك تهلكلرك متبصرانه اقتحامندن و حتی بحرانی کوزه آلدیرمق ضرورتندن بیله قاچنماق لازم کلیر .

ایکنجی طرز تضییق ایسه بالطبع دها مرجح و دها امین ایدی . فقط هر حالده حقیقتده یابلدینی کی بوکاده جزئی بر قوتله باشلایوب تدریجاً قویه ایتك صورتیه دکل ، بلکه لزوم و احتیاجی ایچیدن ایجهیه نظر اعتباره آلارق اوکا کوره قوت تخصیص ایتك و دها بدایتده بیوك قوتله ایشه باشلامق اقتضا ایدر ایدی .

دول استلافیه چناق قلمه محاربات بریه سنه دها زیاده قوت تخصیص ایده مزلری ایدی ؟

آوروپا جهلرینك بالایه مندرج اجمالندن اكلاشه دیفته کوره ، طوغریدن طوغری

انگلیز و فرانسز دولترنی شدته علاقه دار ایدن خرب جهسی ، کندیلری ایچون مساعد بروضیت اراهه ایدیوردی ، انگلیز لرك فرانسزلرله برابر نتیجه قطعیه یی غرب جهه سنده آواملری پك طیبی ایدی . فقط بوجهه ده کی حرب ، حرکات حربندن موضع حربنه انتقال ایتمش و فایه ظفره وصول خیل زملته محتاج ایدی . آلمانلرك حرکات حربنه کچمه لرینه دلالت ایده بیله جك بر حاضر قلری و طول بلاغش قوتلری یوق ایدی ؛ واونلرك بو صره لرده کی مقصدی ، شرق جهه سنده روسلرك ایشنی بیترك ایدی . بناء علیه غرب جهه سنده دول اتلافیه ایچون قریب برتهلكه موجود دكل ایدی .

سوش قنائه متوجه عثمانی قرضی سهولته عقیم براقه بیلش اولان انگلیزلر ، مصر جهه سنده قریب برتهلكه به معروض اولمده قلری کی عراق جهه سنده به العکس غالب موقضده بولونیورلر ایدی .

بناء علیه بو مساعد احوال و شرائطه کوره دول اتلافیه نك دچاق قلعه بی برآ زور لایفه تخصیص ابتدیی قوتی [۹۰,۰۰۰] دها زیاده تزید ایده بیله جك بر وضعیتده اولدیقه حکم ایتمك لازم کیر . ایلک اخراجیه تخصیص ایدیلن بوقوت ، او صره ده بوغازك طرفینده موجود اولان آتی پیاده فرقه سیله برسواری لواندن [۸۴,۰۰۰] عبارت عثمانی قوه مدافعه سیله هان حال توازنده و دوتما آتشنك حایه سینه رغماً پك مشکل احوال و شرائط داخنده جریان ایتمی طیبی اولان مصمم تعرضه غیر کافی ایدی . حال بوکه وضیت عمومی حربیه سی مساعد اولان اتلاف حکوماتنك بوايلك تشبته هیچ اولمازسه برحق مثل قوت تخصیص واستعمال ایللری حالده ده ایشك ابتدالرنده ایکن قطعی بر موقیت قازانمالری و مدافعنك اوزاق مناطقدن تقویه قطعاتی جلب ایتمه امکان بر اقادن بوغازی اسقاط ایده بیلملری و بلغارلره روسلرك وضیت سیاسی سنده مهم بر صورتده اجرای تأثیر ایللری احتمالی غالب ایدی .

معرضینك بری و بحری تشبیرنی عقیم بر اقان اسباب و عوامل میاننده اتیده کی قاطده مهم بر موقع اشغال ایدر :

۱ — مرمریه ادخال ایدیلن تحت البحر لرك نه عددی و نه ده فعالیتلری مطلوب دوجهه دكل ایدی . دول محاصره ، بومهم واسطه دن اعظمی درجه ده استفاده ایده رك بشنجی اردونك پاتختله اولان بحری ارتباط و مواصله سنی قطع ایده بیایر لرایدی ؛ و بویه بر حال ، مذکور اردویی قره منزل خطلری تأسیسه و تقویه و اکال منابعی پك کچ و کال مشکلاته جلب ایلمه سبب اولاجق ایدی .

فضله اوله رق مؤتلفین دو تناسی، بشنجی اردونك «بولایر» برز خدن کچیرمك مجبوریت قطیعه سنده بولوندینی بوقره منزل خطلریخده قطع ویا اخلال ایده بیله جك وضعیتده بولونیور ایدی .

۲ — حرکات بریده ، مدافعین ومواضعنه قارشى قره آغیر طوپلریخى خاصه «سدالبحر» جبهه سنده تابدايتدن اعتباراً قوللائیق لازم ایدی . متعرضینك معنده وفداکارانه بر صورتده اجرا ایندکلى متعدد قانلى تعرضلری عقیم براقان عوامل میاننده قره آغیر طوپلریك بدایتده فقدانيله صوك زمانلرده کی نقصانی مهم برموقع طوتار . متعرضین، بومهم نقصانی سفائن حربیه طوپلریله تلافییه چالشمشلروه تعرضدن اول سورکلى بومباردمانلر یاممشلر ایسه ده مطلوب اولان تأثیری حقیقتده گوسترمه مشلردر . اساساً دوز محرکلى اولان سفائن طوپلری مستور پیاده مواضعنه قارشى یالکز دانه ایله شایان قید بر تأثیر یاپاماش و بناء علیه متعرضینك هر صولتی صارصیلده مش اولان مدافعین طرفدن پك جانلى وعزمکارانه بر طرزده قارشى لاشمشر .

۳ — وسائط تدافعیه سی ضعیف وغیر متکامل مدافعیه قارشى لزومندن فضله احتیاطلى طاوارانيلمسی وتلفات ویرمکدن صاقیناماسی ده شایان ملاحظه در ، دینیه ییلرکه ، متعرضینك بوفرط احتیاط واجتنابی طولایبسیله درکه هیچ بر تعرضلری غایه به خادم اولاماش بالعکس مدافعینك قدرت مقاومت وحقی مقابل تعرض عزمی تسهیل و اثمار ایلشدر .

۴ — متعرضینك بدایتده کی جانلى صولتلری صوکنه قدر دوام ایده مدی و تدریجاً گوشه دی . ۲۴ : ۲۸ نمونه آزی برونی ، «قانلى صرت» و «آنافارطلر» هجوملری، بدایتده کی معنده تعرضلریه نسبتله پك ضعیف وسونوك ایدی . اودرجه لرده که «آنافارطه» جبهه سه چیقان قوتلر ، همان ایکی کون ۲،۵ طابورمز [۱،۵ سيار ژندارامه] قارشیننده بوجالادی طوردی و «ساروس» منطقه سندن سوق ایدیلر ، فرقلرک یتشمه سنه میدان ویردی ، بوحال ایسه اغلب احتمال یکیدن بوجهیه کتیریلن قطعاتك تعلیم و تربیه جه کیری اولمسندن منبعت ایدی .

۵ — دول مخصوصه نك «چناق قلعه» محاربانه بدایتدن نهایت قدر کوستردکلى عزم وشدت صورت عمومیه ده تقدیره سزابدرجه ده وخاسه خدمات تحیه لری پك مکمل بر حالده ایدی . مع هذا کرک شبهه جزیره نك اقلیمی و تخصیص صوك اخراج جبهه سنك غیر مساعد ومرزغی شرائط طبیعیه سی ایله بونی تشدید ایدن مبذول یاغمورلرک تزولی، متعرضینی پك

مشکل برحاله. صوقش و دیزانتري مرضك دائرة سرايتي ده توسيعه سيبيت ويرمشر .
وضعت صحيه بي اشكال ايدن بوحادثه نك اسباب تخليه مياننده مهم بريرطومتش اولمى
اغلب احتمالدر .

عثمانلى قرارگاه عمومىسي، بحرى اشبثانى عقيم قلوب بوسفر برى و بحرى تعرض استحضاراته
باشلايان اتلافيونك مقصد و درجه فعاليتنه واقف اولدقدن صوكره بوغازك قوه بريهنى
نهن تزيد ايتدى ؟

بشنجى اردونك حين تشكليه ، درسعادت وجوارنده بالكز . قول اردودن عبارت
ايكنجى اردو [قره دكر بوغازيله ساحلنك محافظه سنده] ايله ۱ . ۶۰ . قول اردولردن مركب
۱ . اردو بولونيور و ۲ . قول اردونك ۴ . فرقهسى « ادرنه » ده ، ۶۰ . فرقهسى ده
« قرق كليسا » ده ، ۴ . قول اردوده (بانديرمه - باليكسر) خطنده طاغينق برحاله
طور يور ايدى .

بوقول اردولر منسوب ۵ و ۱۱ . فرقه لرله ۳ . قول اردوايه « چناق قلعه » منطقه سنده
اولوب بالاخره يعنى ايمان پاشانك « كليولى » به موصلات واسر و قوماندانى درعهده ايتمندن
صوكره ۳ . فرقه برسواري لواسى ده « چناق قلعه » منطقه سنده اعزام ايدلمشيدى .
بوحسابه كوره « چناق قلعه » به محصص قوتدن ماعدا [۶ . قول اردوايله برابر] « استانبول »
جوارنده ۸ و مرمره نك شرقنده ۲ ، كه جمعا ۱۰ پياده فرقهسى موجود ايدى .

قرارگاه عمومى « استانبول » جوارنده كي بوقوتى ، روسلرك محتمل بر تعرضه و « چناق قلعه » نك
سقوطى حائده مرمره سواحل شرقيه و شماليه سنى دشمن دو تنمايه قارشى مدافعه مقصديه
الده بولوندير يور و هنوز وضعيتى اكلاشيلاميان بلغارلر طولاييسيله ده « ادرنه » ، و « قرق-
كليسا » نى بوش براقق ايسته ميوز ايدى . بوندن بشقه موجود قوتى ايلك دشمن اشبثانه
قارشى مدافعه به كافى كورميش اولمى ده ملحوظلدر [قطعى بر فكر بياننه مساعد و نائق
هنوز بولونا مامشدر] .

مع مافيه ، مادامكه مقصد دشمنى قره به چيقارماق و يا چيققدن صوكره يرلشمه
ميدان ويرمه دن كيلىرينه بوسكورتمك ايدى ، بالاخره و وقوعات و احتياج اجباريله بيدرپى
وقسمآ پراكنده برحاله مذكور جبهه قوشديريلان فرقه لردن بر قاچى وقت وزمانيله
شبه جزيره كوندريه بيلير و ايلك دشمن اخراجلرينه دها مؤثر و دها نتيجلى بر مقابله
امكانى تأمين اولونا بيلير ايدى .

قرارگاه عمومینک شو وضع الجیشندن استخراج ایدیه بیل حقیقت شودرکه ، «چناق - قلمه» مک حائر اولدینی سیاسی و عسکری اهمیت فوق العاده تماماً تقدیر ایدیه مش و ظهوری محتمل برشمال تهلکسی ، وقوعی محقق برجنوب نمرضندن اوستون طوئش ایدی . حالبوکه انتساب ایندیکمز منظومه اتفاقیه ایله آزادینمز واستحصالی ایتک ایستدیکمز ظفرنهائیک اک مؤثر واسطه سی بوغازلرک موفقیته یی مدافعه سی ایدی .

«چناق قلمه بوغازی» بوعمومی قیمت و ماهیتی خارجنده صرف بزم ایچون برده حیاتی قیمتی حائر ایدی ، هرشیئیزی احتوا ایدن پانچتمزک حیات و موجودیتی ، اوروپلده کی اقسام ملکمزک آناوطنه اولان روابطی هب بوغازلرک المزده بولنسی و المزده قالمسیه قائم ایدی . بناء علیه «نتیجه قطعیه محکمه قدر قوت تخصیص ایدلسه آزدر ، قاعده سنه اتباعاً ایکی معظم دولتک بری و بحری تجاوزینه اوغرایاجنی شه سزااولان «چناق قلمه» یه دهافضه اهمیت ویرمک و اوکانسبله بلکه اوچنچی درجه ده کی شمال تهلکسنک پانچت جوارنده آلیقویدرتدینی سکز فرقه دن هیچ اولمازسه ده دودینی اورایه تخصیص ایتک هم الزم و هم ده قابل ایدی .

مؤلفین ، استخبارات واقعه خلاقه اوله رق ۹۰ بیک یرینه ده فائق برقوتله «چناق - قلمه» یه تعرض ایدوب اوراده کی آلتی فرقه مزی - معاذقه - مضمحل ایندکدن سوکره بوغازی اسقاط و دونمالری ایله پانچت اوکنده کورونسه ایدیلر کیریده آلیقوئش اولان سکز فرقه مز بومعظم فلاکت قارشی نه پایابیلردی ؟

بناء علیه ایلک اخراجدن اول پانچت و «ادرنه» جوارنده و بالخاصه «چناق قلمه» یه قارشی قوتلی بولونقی مقصدیله ۶ . قول اردونک وضع الحیشی شو طرزده اولابیلر ایدی :

- ۳ . قول اردو ؛ کلیولی شبه جزیره سنده ،
- ۴ . « برفرقه سی از میرجوارنده و متباق ایکی فرقه سی ده (باندرمه - بالیکسر) خطنده [ایجابنده چناق قلمه مدافعه بره سنه ویا استانبول مدافعه سنه اشتراک ایتک اوزره]
- ۵ . « کشان جوارنده و ساروس سواحلنده .
- ۶ . « بوغازک آناطولی جهتنده .
- ۱ . « استانبوله [شمدیک قره دکز بوغازیله سواحل محافظه سنده]
- ۲ . « ادرنه ولایتده [بلغلرله قارشی و ایجابنده چناق قلمه ویا استانبوله یاردم ایتک اوزره]

ایک دوت قول اردو ایلہ متباق ایکسی براردو تشکیل ایتلی ورنجیسنہ «چناق قلعه»
 بوغازیلہ «ازمیر» موقع مستحکمی وایکنجیسنہ قرہ دکنر بوغازینک محافطہ سی و «ادرنه»
 ولایتی غرب و شمال جہہ لرینک وظیفہ ترصدی تودیع ایدلی ایدی .

مواد مسرودہ دن ماہدا آئیدہ کی قاط دخی نظردقی جالبدر :

آ) حین مدافعہ دہ جہہ بحریہ وبریہ نک بر قوماندائندہ توجید مساعی ایتسی الزمدی
 و بوقطہ نک نظردقی آلمانندن طولایدرکہ بدایتدن نہایتہ قدر جہہ بحریہ کندینندن
 بکله نیلن اعظمی معاوضی جہہ بریہ کوسترہ مدی .

ب) مادامکہ چناق قلعه شبہ جزیرہ سی ، یک مهم موضع محارباتہ مہنہ اولاجق ایدی ،
 عثمانی باش قوماندانلی وقت وزمانیلہ اسکی ویک دیک محرکی آغیر طوپلری ، سفان عتیقہ
 افواہ نارہ سی و «ادرنه» موجود تکمیل قابل استفادہ طوپلری اوراہہ جلب و تمیہ ایتلی ایدی .
 بالآخرہ «ادرنه» دن ۱۲ ساقیمترہ چاپندہ اوبوس طوپلری جلب ایدلش ایسہ دہ یک کیچ
 قاتلش ایدی .

استطراد :

بو محاربات صرہ سندہ • . اردو مہینہ نک کوردیکی خدمت و کوستردیکی فعالیت دخی
 تذکار و تقدیر ایتک وجیہ قدر شناسیدر . الہ غیر مساعد شرائط آئندہ و ہر درلو محرومیت
 و یوقسولغہ رغماً بو خصوصہ ابراز ایدیلن آہنک وانتظام مساعی ، عثمانی اردوسی کی
 مہینہ نک دہ نہراہ تکاملدہ خلیجہ ایلر ولہدیکنی فلا آفات ایتشدیر .

